

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum: 2023-11-07

Innehållsförteckning

Ks § 221	Nämndsplan 2024 - 2027	5
Ks § 222	Verksamhetsinformation	6
Ks § 223	Budgetuppföljning per 30 september	7
Ks § 224	Skattesats 2024	12
Ks § 225	Reviderad budget 2024	13
Ks § 226	Revidering av kommunstyrelsens delegationsordning	15
Ks § 227	Pensionspolicy	16
Ks § 228	Plan för tillsyn av arkivvården i Sätters kommunkoncern	18
Ks § 229	Aktuellt från kommundirektören.....	19
Ks § 230	Ungdomsledarstipendium 2023.....	20
Ks § 231	Framtida användning av Fågelsången.....	21
Ks § 232	Höjning av VA-taxan	23
Ks § 233	Initiativrätt om inaktiva detaljplaner.....	27
Ks § 234	Avbrytande/upsägning av avtal.....	31
Ks § 235	Kostpolicy	32
Ks § 236	Svar på medborgarförslag om skyltning och att kommunen tar över den del av vägen nedanför Skedvigården	34
Ks § 237	Redovisning av obesvarade medborgarförslag.....	35
Ks § 238	Deltagande i Järvaveckan och Almedalsveckan	37
Ks § 239	Inbjudan till kurser och konferenser	39
Ks § 240	Anmälan delegationsbeslut	40

Ks § 241 Delgivningar..... 42

Plats och tid: Kommunstyrelsens sammanträdesrum på Rådhuset, tisdagen den 7 november kl 08.15-14.50

Beslutande: Mats Nilsson (S), ordförande
Hans Johansson, vice ordförande, §§ 221-232 kl. 08.15-14.10
Sune Hemmingsson (C) ersättare för Hans Johansson (C), §§ 233-241 kl. 14.10-14.50
Stefan Dangardt (L) ersättare för Caroline Willfox (M), 2:e vice ordförande
Annika Karlsson (S)
Helena Andersson (S) ersättare för Mattias Almroth (S)
Roger Siljeholm (M)
Christer Eriksson (M)
Roger Carlsson (SD)
Karin Frejd (C)
Daniel Ericgörs (KD)
Göran Johansson (V)

Ej tjänstgörande ersättare: Liv Erichsen (KD)
Marie Javanainen (C)
Magnus Gabrielsson (MP)
Sune Hemmingsson (C), §§ 230-232, 13.00-14.10

Övriga deltagare: Margareta Jakobsson, sekreterare
Marita Skog, kommundirektör
Malin Karhu Birgersson sektorchef kommunstyrelsen, § 221, 223-228
Marie Palm, kommunikationschef, § 221
Stefan Forsmark, § 222
Anette Kotilainen, kulturchef, § 222
Catherine Hellgren, ekonomichef, § 223-225
Malin Lilja Altörn, fritidschef § 230
Andreas Mossberg, sektorchef samhällsbyggnad, § 231-235
Liv Almstedt, vatten- och återvinningschef, § 232
Veronica Carlsson, ekonom, § 232

Utses att justera: Roger Siljeholm

Justeringens plats och tid: Rådhuset i Säter

Paragrafer: 221-241

Underskrifter:

Sekreterare

Ordförande

Margareta Jakobsson

Mats Nilsson

Justerande

Roger Siljeholm

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ: Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum: 2023-11-07

Datum för anslags uppsättande: 2023-11-10

Datum för anslags nedtagande: 2023-12-04

Förvaringsplats för protokollet: Kommunstyrelsesektorn

Ks § 221 Nämndsplan 2024 - 2027

KS2023/0361

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till nämndsplan för fortsatt arbete.

Ärendebeskrivning

Fortsatt arbete med framtagande av kommunstyrelsens Nämndsplan 2024 - 2027.

Utgångspunkten är ett förslag som tagits fram utifrån den politiska plattformen samt workshops på sammanträden 2023-10-03 och 2023-09-05. Vid dagens sammanträde presenteras ett utkast.

Alla nämnders nämndplaner presenteras och ska jämföras på kommande möte med samrådsgruppen den 13 november. Därefter ska planen beslutas av kommunstyrelsen den 5 december.

Bakgrund

I nämndplanen förtydligas de ansvarsområden och uppdrag som kommunfullmäktige överlämnat till nämnder genom reglementet.

Syftet med nämndplanen är att tydliggöra inriktningen samt beskriva hur nämnden avser att ta sig an fullmäktiges uppdrag inom fastställda ekonomiska ramar. Förutom detta ska nämnderna ange vilka prioriteringar som ska göras inom ramen för lagar, förordningar och kommunens egna styrdokument. Utifrån dialog med verksamheten beslutar nämnden och prioriteringar/strategier samt vilka indikatorer som ska följas upp och kontinuerligt återrapporteras till nämnden.

En ny Nämndplan beslutas av nämnden varje mandatperiod och revideras sedan årligen.

Ks § 222 Verksamhetsinformation

KS2023/0038

Beslut

Kommunstyrelsen tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden och kulturnämnden lämnar rapport vid dagen sammanträde utifrån framtagen mall.

Bakgrund

Enligt 6 kap KL § 1 ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

Ks § 223 Budgetuppföljning per 30 september

KS2023/0157

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lägga september månads budgetuppföljning till handlingarna.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Resultat

Resultatet för år 2023 prognostiseras till -3,0 mkr, vilket är 1,6 mkr bättre än budget på -4,6 mkr. Prognos för justerat resultat för år 2023, där avkastning och tillskott från pensionsförvaltningen samt VA-enhetens resultat av- och tillräknas, beräknas uppgå till -1,9 mkr, vilket är -0,2% av skatteintäkter och generella bidrag jämfört med budget på 0 mkr (0%). Inget tillskott från pensionsförvaltningen är budgeterat för året men uttag från resultatutjämningsreserven är budgeterat med 5,7 mkr.

I en balanskravsutredning görs en beräkning av balanskravsresultatet och vid ett negativt resultat kan disponering av RUR göras. Utgångspunkten i balanskravsutredningen är årets resultat och därefter görs justeringar för orealiserade vinster och förluster. Orealiserade förluster beräknas upp gå till 3,1 mkr vilket resulterar i ett positivt balanskravsresultat på 143 tkr. Vid ett positivt resultat sker ingen disponering av RUR

Verksamheternas nettokostnader

Prognos för 2023 per september för verksamhetens nettokostnader är totalt 3,7 mkr högre än budget. Kostnaderna beräknas bli 11,7 mkr högre än budget men minskas med reserven för oförutsedda kostnader med 8,0 mkr.

Vid budgetuppföljning per september månad prognostiseras underskott för Socialnämnden på -9,1 mkr, Samhällsbyggnadsnämnden på -2,5 mkr (varav -1,5 mkr för SBN Skattefinansierat och -1,0 mkr för VA/Återvinning) samt för Miljö- och byggnämnd på -0,4 mkr. Prognos för pensioner är ett underskott på 4 mkr samt att budgeterad försäljning av mark beräknas bli 1,0 mkr lägre än budget på 4,0 mkr.

Kommunstyrelsesektorns prognos är ett överskott på 2,2 mkr, Barn- och utbildningsnämnden ett överskott på 3,0 mkr och kulturnämnden ett överskott på 0,1 mkr. Prognos för 2023 är i enlighet med budget för övriga verksamheter.

Ks § 223 forts

Budget i balans:

Förslag till åtgärder för ekonomi i balans beslutades inom de olika nämnderna och inom Kommunstyrelsen i juni 2023, där totala åtgärder uppgick till ca 24 mkr. Utifrån nämndernas beslut pågår arbetet med att realisera föreslagna åtgärder inom samtliga verksamheter. I prognosen per september har åtgärder tagits upp med ca 21 mkr genom att alla åtgärder inte har kunnat genomföras eller fått önskad effekt samt att nya åtgärder har tillkommit. Dessutom har kostnader tillkommit sedan föregående prognos.

Budgetuppföljning september per nämnd/ sektor:

Vid en jämn fördelning över året skulle 9/12 eller 75 % av budgeten varit förbrukad.

Kommunstyrelsen: Sektorn har förbrukat 71 % av årsbudget och ackumulerat utfall visar på 2,9 mkr lägre nettokostnader än ackumulerad budget. Inklusiv pensioner och reserv för oförutsedda kostnader visar Kommunstyrelsen ett överskott på 2,0 mkr ackumulerat per september, där pensionerna står för det största underskottet på 3,7 mkr.

Total prognos för 2023 för kommunstyrelsen beräknas bli +5,2 mkr, bestående av ett underskott på pensionerna på 4,0 mkr samt en återläggning av reserven på 8,0 mkr, där 0,4 mkr har disponerats från reserven för löneökningar, samt ett överskott på 2,2 mkr för kommunstyrelsesektorn, där förslag till åtgärder för budget i balans har inkluderats med ca 3 mkr. Prognosen för försäljning av mark beräknas till 3,0 mkr jämfört med budgeten på 4,0 mkr.

Barn- och utbildningsnämnden: Nämnden har förbrukat 69% av årsbudget och ackumulerat utfall är 12,8 mkr bättre än ackumulerad budget. Nämndens prognos för helåret är +3,0 mkr, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Nämnden har genomfört kostnadsanpassningar under perioden motsvarande det som angivits tidigare. En effektiviserad ledningsorganisation samt återhållsamhet vid anställningar samt inköp har effektuerats över hela sektorn. Utrymmet för årets löneökningar utöver tilldelad uppräknings samt målbilden att bidra med ett överskott till kommunen effektueras enligt plan.

Socialnämnden: Nämnden har förbrukat 76% av årsbudget och ackumulerat utfall är 8,7 mkr högre än ackumulerad budget.

Ks § 223 forts

Nämndens prognos för helåret är ett underskott på 9,1 mkr, vilket är en försämring med 1,8 mkr. Sociala sektorn har tagit fram åtgärder för att minska kostnaderna, åtgärdernas ekonomiska effekt är medräknad i prognosen och uppgår till ca 5,0 mkr. Det finns planerade åtgärder, motsvarande cirka 0,5 mkr, som ej är medräknade i prognosen. Orsaken är att åtgärderna inte är genomförda och det finns en viss osäkerhet i den ekonomiska beräkningen. Verksamhetsområden med underskott i prognosen för 2023 är Funktionsnedsättning -3,2 mkr, Särskilt boende -2,7 mkr, Hemtjänst -2,1 mkr och Biståndsenheten -1,5 mkr samt Politisk verksamhet med -50 tkr. Prognos för Individ- och familjeomsorg är ett underskott på -0,6 mkr jämfört med ett överskott på +1,2 mkr i föregående prognos. Hälso- och sjukvårdsteamet har en prognos på +1,0 mkr.

Samhällsbyggnadsnämnden: Ursprunglig prognos för SBN skattefinansierat var -7,7 mkr till årets slut. Ny prognos per den sista september baserad på full effekt av framtagna åtgärder för Budget i balans är -1,5 mkr, vilket är förbättring med 0,4 mkr jämfört med föregående prognos. Arbete fortskrider för att identifiera ytterligare åtgärder för att uppnå noll-prognos. Utan kostnader för höga vattenflöden och översvämningar hade prognosen visat på ett mindre överdrag.

Prognos per enhet: Kostenheten - 1,2 mkr, Lokalservice -0,1 mkr, Fastighet - 2,2 mkr, Gata +0,8 mkr och Stab +1,2 mkr.

SBN taxefinansierat: Prognos för VA/Återvinning till årets slut uppgår till -1 mkr som helt utgörs av underskott för Återvinning. Prognosen påverkas av generella kostnadsökningar samt kostnader kopplade till skyfall.

Miljö- och byggnämnden: Nämnden har förbrukat 91% av årsbudget och ackumulerat utfall per september är 0,8 mkr högre än ackumulerad budget. Miljö- och byggnämndens ursprungliga prognos för helåret 2023 var -1,2 mkr baserat på 0,5 mkr i oförutsedda utredningskostnader kopplat till bland annat större enskilda vattentäkter samt stabilitetsutredning kopplat till möjlighet att anlägga enskilda avlopp samt 0,7 mkr är kostnader för upparbetning av tillsynsskuld.

Prognos per sista september är ett underskott på -0,4 mkr, vilket är oförändrat mot föregående prognos. Jämfört med en nollprognos vid budgetuppföljning per maj som baserades på att samtliga föreslagna åtgärder för en budget i balans genomfördes fullt ut.

Ks § 223 forts

Kulturenheten: Till årets slut förutspås ett resultat på ca +0,1 mkr inklusive besparingar. Kulturenheten redovisar just nu ett överskott på 1,7 mkr, vilket främst är relaterat till att vissa planerade aktiviteter inte har genomförts ännu. Kulturenhetens sparförslag för 2023 relaterat till öppettider och programverksamhet har också börjat ge effekt.

Övriga verksamheter:

Räddningstjänsten Dalamitt har ett utfall på 74% av budget.

Överförmyndare i Samverkan har en förbrukning på 65% av årsbudget.

Upphandlingscenter GNU har en förbrukning på 75% av budget.

Kommunrevisionen ligger i utfall på 74% av årsbudget.

Investeringar

Investeringar ackumulerat per september uppgår till 46,8 mkr exklusive nytt särskilt boende. Investeringar avseende nytt särskilt boende, som ligger utanför budgetram, tillkommer på 69,4 mkr och totala ackumulerade investeringar per september uppgår till 116,2 mkr inklusive nytt särskilt boende. Årets beslutade investeringsbudget ligger på 101,4 mkr samt att det tillkommer beslutade överförda investeringsmedel från 2022 med 45,3 mkr. Total budget 2023 inklusive överförda medel uppgår till 146,8 mkr med en beräknad upparbetningsgrad på 60 % som innebär investeringar på 88,1 mkr. Prognosen för 2023 beräknas uppgå till 86,9 mkr vilket innebär en upparbetningsgrad på 59%.

Finansiella intäkter och kostnader

Prognos för finansiella intäkter är enligt budget. Prognos för finansiella kostnader är 5,0 mkr högre än budget beroende på ökade räntenivåer.

Pensionsmedelsförvaltning

Prognos: -1,1 mkr vilket är 2,2 mkr lägre än budget p.g.a negativ värdeförändring. Avkastningen är budgeterad till 1,0 % eller 1,1 mkr. Inget uttag av medel från pensionsförvaltningen är budgeterad för 2023.

Skatte- och statsbidragsintäkterna

Prognosen är 10,6 mkr högre än budget, vilket är en minskning med 2,0 mkr jämfört med föregående prognos. SKR redovisade den senaste skatteprognosen 2023-10-05.

Ks § 223 forts

Prognos med avvikelse mot budget

Allmän kommunalskatt	+0,9 mkr
Slutavräkning 2022	+2,0 mkr
Skatteavräkning 2023	+6,2 mkr
Inkomstutjämnning	-2,6 mkr
Kostnadsutjämnning	+0,7 mkr
LSS-utjämnning	+0,4 mkr
Regleringsbidrag	+4,6 mkr
Fastighetsavgift	-1,3 mkr
Övriga bidrag	-0,3 mkr
Total	+10,6 mkr

Ks § 224 Skattesats 2024

KS2023/0424

Beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta fastställa skattesatsen för 2024 till 22,32, vilket är oförändrat från 2023.

Ärendebeskrivning

Kommunallagen 11 kap 11 § föreskriver att kommunfullmäktige ska fastställa skattesatsen för nästkommande år senast före november månads utgång.

Nuvarande skattesats för kommunen uppgår till 22,32. Genomgång av effekter av förändrad skattesats och jämförelse av skattesatser med andra kommuner i Dalarna presenteras inför beslut av skattesats för år 2024.

Ks § 225 Reviderad budget 2024

KS2023/0409

Beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta fastställa förslag till reviderad budget 2024 enligt:

1. Fastställa förslag till befolkningsprognos för 2024 med 11 300 invånare.
2. Fastställa driftsbudgetram för reviderad budget 2024 per nämnd, totalt belopp uppgår till 841 784 000 kr.
3. Fastställa investeringsbudget för 2024 med belopp på 110 417 000 kr med antagande om en upparbetningsgrad på 60 %.
4. Fastställa förslag till finansiella mål för 2024.

Bilaga 1 Ks § 225/23.

Förslag till beslut på sammanträdet

Majoritetens förslag till reviderad budget 2024. Bilaga 1 Ks § 225/23.

Moderaternas förslag till reviderad budget 2024. Bilaga 2 Ks § 225/23.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra varvid han finner att kommunstyrelsen beslutat fastställa majoritetens förslag till reviderad budget 2024.

Omröstning begärs och genomförs. 11 ledamöter är röstberättigade

Följande beslutsgång godkänns för omröstning

Ja-röst om bifall till majoritetens förslag till reviderad budget 2024.

Nej-röst till Moderaternas förslag till reviderad budget 2024.

Hans Johansson (C)	Ja
Stefan Dangardt (L)	Ja
Annika Karlsson (S)	Ja
Helena Andersson (S)	Ja
Roger Siljeholm (M)	Nej
Christer Eriksson (M)	Nej
Roger Carlsson (SD)	Nej

Ks § 225 forts

Karin Frejd (C)	Ja
Daniel Ericgörs (KD)	Ja
Göran Johansson (V)	Ja
Mats Nilsson (S)	Ja

Med 8 ja-röster och 3 nej-röster har kommunstyrelsen beslutat anta majoritetens förslag till reviderad budget 2024.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Behandling av reviderad drifts- och investeringsbudget, finansiella mål och befolkningsprognos för 2024.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2023-11-07 redovisas tre förslag till reviderad budget 2024, ett tjänstemannaförslag, ett förslag från majoriteten och ett förslag från Moderaterna.

Tjänstemannaförslagets driftsbudgetram är 832 168 000 kr med en befolkningsprognos på 11 280 invånare.

Majoritetens förslag medför en ramökning med drygt 9 mkr jämfört med tjänstemannaförslaget vilket innebär en driftsbudgetram på 841 784 000 kr.

Moderaternas förslag medför en sänkning med 6 mkr jämfört med tjänstemannaförslaget vilket innebär en driftsbudgetram på 826 368 000 kr.

Förslag reviderad budget 2024
Majoritetens förslag

2023-11-07

SÄTERS
KOMMUN

Innehåll

1	Samhällsekonomisk utveckling	3
2	Finansiella mål inom Sätters kommun	8
2.1	Inledning	8
2.2	Intäktsutvecklingen	9
2.3	Resultatmål	11
2.4	Investeringar	12
2.5	Skuldsättning	13
2.6	Pensionsförvaltning	14
3	God ekonomisk hushållning.....	15
4	Vision och strategiska mål	16
4.1	Vision	16
4.2	Strategiska mål 2024-2027	17
5	Övriga planeringsgrunder.....	18
5.1	Personalkostnadsökningar och övriga kostnadsökningar	18
5.2	Räntekostnader	19
5.3	Avgifter	19
5.4	Budgetteknik	19
6	Driftbudgetramar per nämnd/sector	20
7	Investeringsbudget per nämnd	21
8	Finansiella mål 2024	22
9	Finansiella rapporter	23
9.1	Resultaträkning	23
9.2	Balansräkning	24

1 Samhällsekonomisk utveckling

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) presenterade en ny skatteunderlagsprognos den 5 oktober. Jämfört med den prognos SKR presenterade i augusti visar nu prognosen för skatteunderlaget en svagare utveckling fram till 2026. En svagare utveckling för antalet arbetade timmar under det första halvåret i år samt en inbromsning av arbetsmarknaden under det andra halvåret förklarar nedrevideringen av skatteunderlaget 2023. Även 2024 är nedreviderat medan 2025 ligger kvar på samma nivå som tidigare.

Dämpad konjunktur bidrar till lägre inflation och räntor

Den globala konjunkturen dämpas på bred front till följd av den pågående inflationsbekämpningen. Penningpolitiken är starkt åtstramande och finanspolitiken är relativt stram. Globala utbudsstörningar från pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina har klingat av, men oron för nya störningar är fortsatt stor. Hur energipriserna kommer att utvecklas kommande vinter är en sådan osäkerhetsfaktor.

Svensk ekonomi drabbas hårt av den pågående inflationsbekämpningen och BNP faller i år. Hög skuldsatta svenska hushåll, vars känslighet för förändrade marknadsräntor är hög, bidrar till den snabba nedgången. Trots en svag BNP-utveckling har arbetsmarknaden än så länge stått stark. Den starka sysselsättningsgraden har till viss del motverkat de negativa impulserna från de högre prisnivåerna och utgiftsräntor. Detta har bidragit till att dämpa fallet i hushållens konsumtion i nominella termer. Realt minskar dock hushållens disponibla inkomster kraftigt i år. Det reallönetapp som nu sker till följd av den höga inflationen kommer att ta flera år att ta igen.

Inflationstoppen ligger bakom oss och inflationen minskar nu även om den fortfarande är väldigt hög – den ligger ännu klart över Riksbankens mål om en KPIF-inflation på 2 procent. Fallande energipriser och lägre livsmedelspriser globalt bidrar till att den importerade inflationen blir allt lägre. Detta motverkas delvis av den svaga kronan. Allteftersom de finansiella marknaderna återgår till ett mer normalt läge räknar SKR med att kronan kommer att stärkas. För inhemska varor och tjänster har pristrycket varit högt på sistone, inte minst tjänstepriskomponenten i KPI. Detta hänger säkerligen ihop med att arbetsmarknaden hittills har varit förhållandevis stark, vilket i viss grad motverkar en snabbare nedgång för inflationen. Under vintern och nästa år kommer dock lågkonjunkturer, driven av den åtstramande penningpolitiken, sätta allt tydligare avtryck på arbetsmarknaden, med lägre sysselsättningsandel och högre arbetslöshet som följd. Detta accelererar nedgången i inflationen. SKR bedömer att den aviserade finanspolitiken i budgetpropositionen för 2024 kommer att bidra till ett marginellt högre inflationstryck. Sett till helåret 2024 är SKR:s bedömning att KPIF-inflationen kommer ligga något över målet om 2 procent.

Att inflationen tydligt kommer ned mot inflationsmålet nästa år innebär att räntenivån kommer sänkas under nästa år. Räntenivåerna de kommande åren väntas dock förbli varaktigt högre än vad som gällt de senaste åren, innan den branta ränteuppgång som inleddes 2022. Successiva räntesänkningar framöver bidrar till en långsam återhämtning av svensk ekonomi. Den inhemska efterfrågan bedöms nästa år ha förutsättningar att driva BNP-tillväxten mer än utrikeshandeln som utvecklas svagt även nästa år, givet fortsatt svag global tillväxt. Sammantaget befinner sig svensk ekonomi fortsatt i lågkonjunktur 2024. BNP ökar men endast svagt. Återhämtningen får bättre fart under 2025 och 2026 när även konjunkturen i vår omvärld antas repa sig.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BNP	2,8	-0,6	1,0	3,6	2,4	1,7
Arbetade timmar	2,3	2,0	-0,3	1,7	1,4	0,8
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,5	7,6	8,6	8,6	8,0	7,7
Befolkning, 15–74 år	0,3	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	6,4	5,0	3,6	5,2	4,7	4,1
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	2,9	3,9	3,4	3,3	3,3
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,7	3,8	3,9	3,4	3,3	3,3
Inflation, KPIF	7,7	5,9	2,3	2,1	2,0	2,0
Inflation, KPI	8,4	8,5	3,1	1,6	1,8	1,8
Styrränta, värde vid årets slut, procent	2,5	4,3	2,8	1,8	1,8	1,8

Källa: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade värden i volym. Arbetslöshet och befolkning avser 15–74 år enligt Arbetskraftsundersökningarna. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

Inbromsning av skatteunderlaget 2023–2024

Skatteunderlaget ökade starkt 2022 (enligt preliminära utfall), främst till följd av en stark ökning av lönesumman. Även höjningen av garantipensionerna (från och med augusti 2022) bidrog till ökningen. Under det första halvåret i år har lönesumman fortsatt att öka starkt, med drygt 5 procent jämfört med samma period 2022. En svagare arbetsmarknad andra halvåret 2023 bedöms leda till en inbromsning av lönesumman. Faktorer som motverkar avmattningen i löneinkomsterna är den fulla årseffekten av höjda garantipensioner 2022 samt den höjning av pensionerna som beror på den stora ökningen av prisbasbeloppet 2023. Två negativa sidoeffekter av de höjda garantipensionerna är att skillnaden i pension mellan de som jobbat hela livet och den som inte jobbat alls minskar samt att livsinkomstprincipen överges för många i pensionärskollektivet.

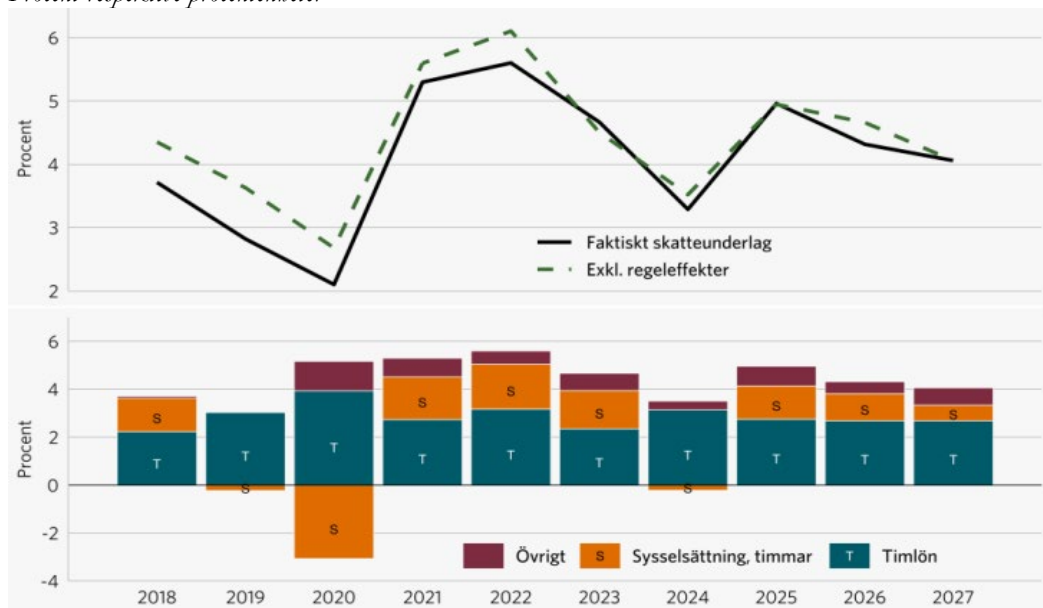
Under 2024 bromsar ökningen av skatteunderlaget in än mer och ligger då klart under en historisk genomsnittlig ökning. Förklaringen finns nästan helt i den allt svagare uppgången för lönesumman. Under 2022–2024 håller uppräknningen av grundavdragen tillbaka skatteunderlagstillväxten.

Under åren 2025–2027 ökar skatteunderlaget snabbare igen, tack vare en uppgång i antalet arbetade timmar i ekonomin. Sänkta reallöner, orsakat av den varaktigt högre prisnivå som följer av inflationschocken 2022–2023, de uppräknade skiktgränserna för vissa skattesatser samt beslutade skattesänkningar innebär allt starkare drivkrafter för att arbeta. Dessa effekter antas påverka arbetsutbudet i ekonomin positivt på längre sikt.

Det nominella skatteunderlaget ökar ungefär i linje med det historiska genomsnittet. Trots detta beräknas köpkraften för kommuner och regioner att kraftigt urholkas. De senaste tio åren har skatteunderlaget i reala termer ökat med 1,6 procent per år i genomsnitt. Under 2023–2026 syns nu istället en real uppgång om 1 procent i genomsnitt. 2023 står också ut som ett historiskt unikt svagt år – det reala skatteunderlaget beräknas då minska med drygt 2 procent. Även 2024 visar prognosen på en real nedgång av skatteunderlaget, men fallet blir då 0,5 procent, således betydligt mildare än i år. Först 2025 kommer det reala skatteunderlaget åter att vara uppe på 2022 års nivå, enligt SKR:s prognos. Jämför vi med en utveckling där det reala skatteunderlaget fortsatt stiger med den historiska trenden är denna beräknade nivå 3 procentenheter svagare 2027. Den högre pris- och lönenivån tillsammans med effekterna av omvärderingen av pensionsskulden för avtalspensionerna beräknas innebära en avsevärd varaktig försvagning av kommunsektorns köpkraft.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket, SKR.

Lönesumman (summan av ”Sysselsättning, timmar” samt ”Timlön” i diagram 1) ökade starkt 2021 och 2022 i återhämtningen efter pandemin. Ökningen i lönesumman försvagas 2023 och än mer 2024. Att ökningen för arbetade timmar ser så stark ut 2023 är delvis en effekt av överhäng från tidigare år. Ökningen under året är hela 0,7 procentenheter lägre än ökningen för helåret (dvs 2023 jämfört med 2022).

Tidigare beslutade reglerändringar gällande åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet medför att den faktiska utvecklingen av kommunsektorns skatteunderlag ökar mer än det underliggande för 2023. Skatteregler motverkar detta. Förslagen avser höjd milersättning för avdrag för resor till och från arbetsplatsen med egen bil eller förmånsbil. I budgetpropositionen för 2024 aviseras ytterligare förstärkning av det förhöjda grundavdraget. Detta är den främsta förklaringen till att det faktiska skatteunderlaget bedöms bli svagare än den underliggande utvecklingen 2024. Regelförändringar syns även 2026, dels genom återföring av periodiseringsfonder och dels genom senareläggning av höjd åldersgräns till 67 år för rätt till förhöjt grundavdrag.

Förändring jämfört med SKR:s augustiprognos

SKR:s aktuella prognos för skatteunderlaget visar en svagare utveckling fram till 2026 jämfört med den prognos som publicerades i augusti 2023. De senaste utfallen för Nationalräkenskaperna (kvartal 2) visar nu på en svagare utveckling för antalet arbetade timmar under det första halvåret i år. Detta samt en inbromsning av arbetsmarknaden under det andra halvåret förklarar nedrevideringen av skatteunderlaget 2023.

Även prognosen för 2024 är nedreviderad något sedan augusti. Dels är det en effekt av inbromsningen på arbetsmarknaden och dels av ett högre grundavdrag. Grundavdragen påverkas av både inflationen och skatteförändringar. Grundavdragstrappan är fastställd i termer av prisbasbelopp och den höga inflationen i juni 2023 leder till en kraftig höjning av prisbasbeloppet 2024. Detta var känt vid prognosen i augusti. Därutöver tillkommer ny information genom ändrade regleringar i budgetpropositionen för 2024, bland annat en ytterligare förstärkning av det förhöjda grundavdraget.

Skatteunderlagsökningen är även marginellt nedreviderad åren 2025 och 2026. Att skatteskalorna inte skrevs upp för den statliga inkomstskatten 2024 gör det mindre lönsamt att arbeta och göra lönekarriär. Det underliggande skatteunderlagets nivå 2026 ligger i aktuell prognos 0,8 procentenheter lägre än föregående prognos.

Tabell 2. De senaste skatteunderlagsprognoserna
Procentuell förändring, ackumulerat är jämfört med 2021

SKUP	2022	2023	2024	2025	2026	2027
SKR, aktuell	5,6	4,7	3,3	5,0	4,3	4,1
SKR, föregående	5,7	4,9	3,8	5,0	4,8	
Regeringen, sept*	5,7	4,6	3,3	4,2	5,0	
ESV, sept	5,8	4,8	3,8	4,2	4,3	
Ackumulerat						
SKR, aktuell	5,6	10,5	14,2	19,8	25,0	30,1
SKR, föregående	5,7	10,8	15,0	20,8	26,6	
Regeringen, sept	5,7	10,6	14,2	19,0	25,0	
ESV, sept	5,8	10,9	15,1	20,0	25,2	

* Regeringens siffror är prognosen från budgetpropositionen för 2024. Uppräkningsfaktorerna för 2023 och 2024 har i enlighet med regeringens prognos fastställts till 1,046 respektive 1,033.

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen och SKR

Ackumulerat under 2022–2026 har SKR reviderat ner ökningen av skatteunderlagsprognoserna sedan augusti. Sammantaget är det inga stora ackumulerade prognoskillnader mellan SKR, ESV och regeringen. Skillnaden ligger främst i hur återhämtningen efter lågkonjunkturen ser ut kvantitativt (styrkan).

Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos

För perioden som helhet, till och med 2026, visar den prognos som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2024 samma ökning av skatteunderlaget som SKR:s nuvarande bedömning. På kort sikt är bedömningarna väldigt lika, men 2025–2026 skiljer de sig åt. SKR har en relativt sett starkare ökning av lönesumman 2025 men en relativt svagare uppgång 2026. Under perioden 2022–2026 räknar SKR med något lägre ökning av skatteunderlaget än ESV gjorde i september 2023. ESV:s prognos presenterades innan budgetpropositionen för 2024 publicerades.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Avsikten med regelverket är att uttag från RUR får ske för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur, för att tillfälligt kunna dämpa effekterna och få tid till anpassning. Överordnat är dock alltid kravet på en god ekonomisk hushållning.

De närmare reglerna för disponering ska framgå av de egna riktlinjerna för RUR som beslutas av fullmäktige. Ett exempel hämtat från förarbetena till Kommunallag (2017:725) på när RUR kan disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med SKR:s nuvarande prognos skulle det vara möjligt för 2024 och 2027 genom att rikets underliggande skatteunderlagsutveckling beräknas vara lägre än ett tioårigt genomsnitt för dessa år. En annan förutsättning är att medlen från RUR används för att täcka ett negativt balanskravsresultat.

SKR:s sammantagna bedömning är att Sverige är inne i en lågkonjunktur som bottnar 2024. Kommunsektorn drabbas speciellt genom låg historisk ökning av skatteunderlaget åren 2023–2024. Dessutom urholkas köpkraften av den högre prisnivån varaktigt.

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling
Förändring i procent per år

RUR	2023	2024	2025	2026	2027
Snitt 10 år	4,4	4,5	4,4	4,5	4,4
Årlig ökning	4,5	3,5	4,9	4,7	4,1
Differens	0,1	-0,9	0,5	0,2	-0,4

Källa: Skatteverket och SKR.

2 Finansiella mål inom Sätters kommun

2.1 Inledning

Sätters kommun skall ha en över tid stabil ekonomi. En stabil ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kommunen skall klara de ålägganden som riksdagen har beslutat om och de satsningar som kommunen själv vill göra. Kommunen kan endast med en stabil ekonomisk grund fullfölja sina åtaganden gentemot kommunens invånare. Kommunens budget grundar sig på en anpassning av kostnaderna till de förväntade intäkterna och därigenom upprättas en budget i balans. Detta är ett grundläggande krav i kommunallagen som kommunen är skyldig att följa.

Kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB, skall uppvisa positiva resultat under planperioden. Det tidigare utgivna aktieägartillskottet på 9 mkr har under 2014 återbetalats till kommunen. Återbetalningen har använts för att finansiera en nyemission på 9 mkr i aktiekapital. Genom att öka aktiekapitalet möjliggörs en högre utdelning från bolaget. Beslut om utdelning tas på bolagets stämma efter avgiven årsredovisning.

Kommunen har ett åtagande för pensioner intjänade före 1998 som inte redovisas som skuld i kommunens balansräkning. Åtagandet kommer att infrias successivt i takt med att kommunalt anställd personal går i pension och kommunens kostnader för pensioner kommer att öka markant när de stora åldersgrupperna födda på slutet av 40-talet och början av 50-talet går i pension. Mer än 50 % av denna kostnadsökning kan finansieras via de medel som avsatts i kapitalförvaltning, i samband med försäljningen av Sätters Energiverk. Resterande kostnadsökning måste hanteras inom ordinarie ekonomiska ramar och för detta måste kommunen ha en finansiell beredskap.

En långsiktig prognos för Sätters kommun har arbetats fram och arbetet kommer att fortsätta där hänsyn tas till synpunkter och rekommendationer utifrån rapporten Långsiktig finansiell analys framtagen av PwC och en långsiktig pensionsprognos från Skandikon. Översyn av de finansiella målen har gjorts som resulterar i förslag på nya finansiella mål med fokus på långsiktighet och genomsnitt över tid.

2.2 Intäktsutvecklingen

Tre saker är av avgörande betydelse för intäktsutvecklingen; befolkningsutvecklingen, skatteunderlagets utveckling, det kommunala utjämningsystemets utformning samt statens anslag till detta.

Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen i Sätters kommun har varit positiv från 2015 till 2017 och har därefter stagnerat under 2018 och 2019 då tillgången på lediga bostäder varit begränsad. Befolkningsutvecklingen tog sedan fart och ökade under 2020 med 68 personer och under 2021 med 81 personer. Befolkningen har fortsatt att öka under 2022 med 29 personer till 11 271 invånare per den 31 december 2022. Enligt SCB:s officiella siffror har Sätters befolkning ökat med 16 personer under första halvåret 2023 men har sedan minskat och uppgår till 11 276 per 2023-08-31.

Bedömningen är att målet på 11 330 invånare per 1 november inte kommer att uppnås, vilket resulterar i ett nytt förslag på befolkningsprognos som utgör beräkningsgrund för budget 2024.

Förslag till befolkningsprognos

Beräkningsgrunden för budget 2024 föreslås uppgå till 11 300 invånare, vilket är en minskning med 30 personer.

Skatteintäkter och generella bidrag

De egna skatteintäkterna och bidraget från inkomstutjämnningen är beroende av hur skatteunderlaget, de totala taxerade inkomsterna, utvecklas. Det exakta utfallet är inte tillgängligt förrän vid definitiv taxering i november året efter inkomståret. Vid budgeteringstillfället bygger intäktberäkningen på prognoser för det framtida utfallet. Kommunen använder sig av de prognoser

som görs av Sveriges kommuner och regioner (SKR) ca 5 gånger per år. För de egna skatteintäkterna görs en justering utifrån historiska utfall. Den senaste skatteunderlagsprognosen är från 2023-10-05.

Det har skett stora förändringar vad gäller skatteintäkter och generella bidrag under 2020 där extra bidrag beslutades/aviserades för 2020 och för kommande år, covid-19 relaterade bidrag och ökning av riktade bidrag. I budgetunderlaget har regeringens äldreomsorgssatsning på 4 miljarder inkluderats. Detta bidrag har tidigare hanterats som ett generellt bidrag men från 2024 hanteras det som ett riktat bidrag och ingår i den sociala sektorns ram.

I skatteunderlagsprognosen per 2023-02-16, som ligger till grund för den beslutade budgeten för 2024 per juni, uppgick de förväntade intäkterna för år 2024 till 817,1 mkr. Den senaste skatteunderlagsprognosen per 2023-10-05 innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för 2024 med ca 7,2 mkr till 824,4 mkr.

Nedan visas fördelningen över skatteintäkter och generella bidrag för åren 2022-2026 enligt den senaste skatteunderlagsprognosen per 2023-10-05.

Skatteunderlagsprognos	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
per 2023-10-05	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomstutjämning	126,9	140,5	147,8	153,4	157,6
Kostnadsutjämning	-19,5	-10,9	-3,6	-3,7	-3,7
Regleringspost	31,0	17,2	34,6	26,9	23,2
LSS-utjämning	1,2	-1,3	-4,8	-4,8	-4,8
Välfärdsbidrag	5,9	10,0	0,0	0,0	0,0 *
Fastighetsavgift	34,9	37,5	36,5	36,5	36,5
	180,4	193,0	210,4	208,2	208,8
Skatteintäkter	564,3	595,7	613,6	642,0	668,1
Slutavräkning innevarande år	13,1	-1,7	0,3	0,0	0,0
Slutavräkning tidigare år	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	581,0	594,0	613,9	642,0	668,1
Total	761,4	787,0	824,4	850,3	876,9

*) Äldreomsorgssatsning har inkluderats för år 2021-2023

2.3 Resultatmål

Målet över tid har varit att resultatet skall överstiga 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. En översyn av resultatmålet har genomförts och kommunen kommer att behöva öka resultatmålet till minst 3% i genomsnitt av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att kommunen skall kunna hantera ökade behov av investeringar de kommande åren och det ökade lånebehovet.

Plusresultatet är inte en vinst utan ett överskottsmål, som bl. a skall täcka:

- Inflationssäkring av eget kapital. Vid ett nollresultat minskar det egna kapitalet i reala värden med kostnaden för inflationen
- Finansiellt sparande för framtida behov som investeringar och pensionsåtaganden
- Marginaler för osäkerheter i intäkter och kostnader

Med fokus på långsiktighet så kommer beräkning och analys att göras för kommande tioårsperiod. I samband med budget och framtagning av budgetdirektiv kommer årliga resultatmål att föreslås vilka kan variera med anledning av omvärldsfaktorer och kommunens satsningar/fokusområden.

Resultatmål för 2024

Resultatmålet är lagt på det balanskravsavstämda resultatet, där hänsyn tagits till såväl avkastning som tillskott från kommunens pensionsmedelsförvaltning. Kommunens långsiktiga resultatmål är att resultatet skall värdesäkra kommunens egna kapital. Kommunens resultatmål anpassas så att en jämn utveckling av kommunens nettokostnad för verksamheten kan uppnås.

Kommunen påverkas starkt av omvärldsfaktorer med kostnadsökningar, höga pensionskostnader, löneökningar, kraftigt ökade räntekostnader genom ökad upplåning med ökade räntenivåer mm. Kommunen befars göra ett stort underskott år 2024. På grund av det ansträngda ekonomiska läget behöver åtgärder för besparingar tas fram och investeringsnivåerna kommer att behöva anpassas.

Förslag på effektiviseringsåtgärder kan indelas i personalfrågor som berör anställningsstopp, återbesättningsprövning, pensionsavgångar, vikarieverksamhet, sjuktal, tjänstesamverkan mellan sektorer mm. Besparingsåtgärder i form av verksamhetsanpassning behöver också göras som kan innebära att tex införa inköpsstopp, se över servicenivåer, konsultuppdrag, bidrag, lokaler/hyresavtal, mark & skogsbestånd samt att minska investeringsnivåer.

Resultatmålet på minst 3% kommer inte att kunna uppnås under 2024. För 2023 är budgeterat justerat resultat satt till 0 mkr och utgör 0 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, där disponering av resultatutjämningsreserv (RUR) beräknas göras med 5,7 mkr. I prognosen för 2023 per augusti beräknas kommunen göra ett positivt resultat förutsatt att föreslagna åtgärder för budget i balans 2023 realiserar inom samtliga verksamheter samt att tillkommande kostnader

pareras med framtagning av ytterligare åtgärder. Inget uttag beräknas således göras från resultatutjämningsreserven år 2023, vilket innebär att totalt belopp att disponera från RUR uppgår till 10,4 mkr för år 2024.

I beslutad budget 2024 per juni finns besparingar på 15 mkr. Till reviderad budget har kostnader för pensioner ökat med 6,5 mkr medan det är en minskad kostnad för el med 3,2 mkr. Förslaget till ny ram 2024 bygger på att samtliga planerade åtgärder på drygt 20 mkr för år 2023 genomförs samt fortsatt arbete med åtgärder för 2024.

Kommunens förväntade intäkter är lägre än kommunens beräknade totala kostnader och årets resultat för 2024 beräknas uppgå till ett underskott på -18,8 mkr.

Justerat resultat för 2024 föreslås uppgå till +/- 0 mkr, där disponering av resultatutjämningsreserv (RUR) beräknas göras med 10,4 mkr samt uttag av pensionsmedel med 9,4 mkr. Balanskravsresultat beräknas uppgå till +/- 0 mkr.

Justerat resultat/balanskravsresultat	Prognos 2023	Budget 2024
Resultat	2 236	-18 795
Avkastning pensionsmedel	1 400	-1 050
Resultatutjämningsreserv	0	10 436
Tillskott pensionsmedel	0	9 409
Total	3 636	0

2.4 Investeringar

Investeringsbehovet är fortsatt stort. För att inte kostnaderna för investeringar ska ta alltför stort utrymme av den kommunala kakan behöver investeringsnivåerna anpassas i storlek och tid. Mål för självfinansieringsgrad är viktigt och med självfinansiering menas det likvida utrymme som skapas av kommunens resultat och nivån för avskrivningar. Undantag från självfinansieringsgraden kan beslutas av kommunfullmäktige för enskilda objekt.

Exempel på investeringsbehov:

- Lokalöversyn
- Underhåll på befintliga lokaler
- Anläggningar vatten och avlopp
- Infrastruktur
- Digitalisering

I arbetet med framtagning av långsiktsprognos för Sätters kommun framgår det att det finns stora kommande investeringsbehov men kommunen kommer att behöva prioritera och omfördela bland investeringsprojekt. Första fokus bör vara på effektiviseringsinvesteringar och kärnverksamhet. På grund av det ansträngda ekonomiska läget behöver investeringsnivåerna anpassas och investeringar behöver skjutas fram i så stor utsträckning det är möjligt.

Preliminära ramar enligt budgetdirektiv 2024-2026 (KF 2022-12-15) uppgår till totalt 240 mkr, där de preliminära nivåerna per år är jämt fördelade över tidperioden med 80 mkr per år.

Det är svårt att nå 100% upparbetningsgrad genom att kommunen inte kan påverka samtliga faktorer kopplat till genomförande av olika investeringar, t.ex. förseningar kan uppstå av olika anledningar såsom materialbrist, resursbrist, överklagan mm. En rimlig upparbetningsgrad baserad på historiska fakta ligger kring ca 70%-80%. Utfallet för 2022 uppgick till 58% och för 2023 beräknas upparbetningsgraden uppgå till 60%. I förslaget till investeringsbudget har en upparbetningsgraden lagts till som uppskattas till 60% för 2024. Beräkningar av finansiella mål görs med hänsyn tagen till upparbetningsgrad per år och ligger till grund för framtagning av de finansiella rapporterna.

Förslag till investeringsramar i reviderad budget för år 2024 uppgår till 110,4 mkr, vilket innebär en ökning med 1,0 mkr jämfört med beslutad budget i juni, där ökningen finns inom Samhällsbyggnadsnämnden och utgörs av taxefinansierade investeringar inom VA. I reviderad budget för 2024 är antagande om upparbetningsgrad oförändrad och utgör 60 %, vilket innebär investeringar på 66,3 mkr inklusive upparbetningsgrad.

Förslag till mål för självfinansieringsgrad:

Målet för självfinansieringsgraden är att minst 60 % av investeringarna skall vara självfinansierade med beräkning per år och över en 4 års period. Vid behov av större investeringar kommer självfinansieringsgraden att kunna variera och vara lägre eller högre vissa år, vilket tas fram i budgetarbetet. Beräkningar av självfinansieringsgrad görs exklusive nytt särskilt boende tom år 2023. Målet för självfinansieringsgrad för 2024 beräknas uppgå till 40% över en 4 års period baserat på en upparbetningsgrad på 60% samt med beräkning inklusive nytt särskilt boende.

2.5 Skuldsättning

Sätters kommun hade en låneskuld 2022-12-31 på 350 mkr. Under 2023 beräknas upplåning öka med 110 mkr vilket leder till att låneskulden beräknas uppgå till 460 mkr vid årets slut. Under 2024 beräknas låneskulden öka med 30 mkr. Ökad upplåning resulterar i ökade räntekostnader som påverkas av ränteutvecklingen.

Sätters kommun har haft en jämförelsevis låg skuldsättningsnivå. Det har även kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB. Både kommunen och bostadsbolaget står dock inför stora investeringar som kräver ökad upplåning, och skuldsättningen behöver styras. I riktlinjer för god ekonomisk hushållning har därför ett skuldsättningstak införts.

Nytt mål för skuldsättning

Nytt mål för skuldsättning med ett lånetak har införts, vilket innebär att beräkning görs av den faktiska skuldsättningen inom kommunkoncernen i förhållande till kommunens invånare.

Beräkningen görs på kommunkoncernens totala låneskulder per invånare.

Total fastställd låneram av Kommunfullmäktige för Sätters kommun och för kommunens bolag uppgår till 975,4 mkr för 2024 och innebär ett lånetak på 86 000 kr per invånare.

Kommunfullmäktige fastställer låneram för Sätters kommun och för kommunens bolag varje budgetår. För 2024 uppgår kommunens låneram till 500 mkr samt kommunen kan utnyttja krediten på 38 mkr på kommunens koncernkonto. Sätters kommun skall såsom egen skuld ingå borgen för Säterbostäder AB:s låneförpliktelser upp till totalt högsta lånebelopp på 435 mkr och för Sätters Kommuns Fastighets AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2,4 mkr.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är 90 000 kronor per invånare.

Ökad upplåning resulterar i ökade räntekostnader som påverkas av ränteutvecklingen.

2.6 Pensionsförvaltning

Vid försäljningen av Sätters energiverk avsattes 70 mkr till kapitalförvaltning för framtida pensionskostnader. 1998 placerades dessa medel i aktiv kapitalförvaltning hos två förvaltare. I det reglemente som reglerar hur förvaltarna får placera kapitalet har angetts att huvuddelen skall vara placerat i räntebärande värdepapper. Aktiemarknadens svängningar har påverkat kapitalets utveckling. När kursutvecklingen har varit god har avkastningen bidragit till att förbättra kommunens kapital. Vid nedgången i börserna sjunker värdet. För att motverka svängningar i kapitalets värde, är kapitalet placerat i Statliga realränteobligationer samt övriga räntebärande värdepapper. Detta ger en långsammare, men mer stabil värdeökning.

Kommunen skall för varje år ta ett beslut om hur mycket av pensionsfonden som skall utnyttjas för pensionsutbetalningar. Fonderingen av pensionsmedel och utnyttjandet av de fonderade medlen kan utgöra grund för att frånga kravet på balans i budget och bokslut. Budgeten kan underbalanseras med det belopp som används ur fonden.

Kostnader för utbetalda pensioner finansieras upp till ca 7,5 mkr per år av skattemedel. För belopp över denna nivå tillskjuts medel från pensionsförvaltningen. Mål för pensionsförvaltningen behöver anpassas för perioden med anledning av det ansträngda ekonomiska läget.

Mål för uttag av pensionsmedel år 2024 uppgår till 9,4 mkr.

3 God ekonomisk hushållning

Kommuner ska enligt kommunallagen (2017:725) ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv (RUR) ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda.

RUR (Resultatutjämningsreserv)

Sätters kommun har en resultatjämningsreserv vars syfte är att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna.

Resultatutjämningsreserven kan användas när kommunen i en balanskravsutredning uppvisar ett negativt resultat som beror på en svag utveckling av skatteunderlaget. Medel får disponeras ur RUR när följande förutsättningar är uppfyllda:

- den årliga förändringen av rikets skatteunderlag understiger den underliggande genomsnittliga ökningstakten för riket de senaste tio åren
- ett negativt resultat skulle uppstå vid en balanskravsutredning om medel inte tillförs

Resultatutjämningsreserven får maximalt uppgå till ett belopp som motsvarar 3 % av skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Ett preliminärt beslut om reservering till och disponering ur resultatutjämningsreserv tas i samband med beslut om budget. Slutligt beslut tas i samband med beslut om årsredovisning för det aktuella året.

Negativt balanskravsresultat

Kommuner som vill ta hänsyn till andra bedömningar som man anser vara förenliga med god ekonomisk hushållning får hantera dessa inom ramen för kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94). Sådana eventuella justeringar får emellertid hanteras på raderna efter balanskravsresultatet. Det handlar då om fall där ett frångående är mycket väl motiverat och där det grundläggande kravet i 11 kap. 1 § kommunallagen om god ekonomisk hushållning har beaktats.

4 Vision och strategiska mål

Sätters kommuns vision beskriver ett framtida önskat tillstånd: Så här är det i Sätters kommun. Visionen är vägledande i all verksamhet.

Visionen inspirerar och motiverar till att bygga och utveckla det Säter vi vill ha. Den ger utrymme för kreativitet och mod.

De strategiska målen med dess inriktningar beskriver Sätters kommuns mål för de kommande fyra åren (mandatperioden). De uttrycker kommunfullmäktiges väg för att Sätters kommuns verksamhet under mandatperioden ska gå mot att nå innebörden av visionen.

De strategiska målen utgörs av en rubrik, och ett antal inriktningar. Inriktningarna är de som styr nämndernas och kommunens bolags arbete. Nämnderna konkretiserar de strategiska målens inriktningar i sina nämndsmål. Nämndsmålen sammanställs i nämndsplaner. Bolaget konkretiserar de strategiska målen i sin plan.

Uppföljning sker i enlighet med Kommunfullmäktiges dokument ”Ekonomi- och målstyrning” (beslutad 2022-12-01).

Bild över målkedjan inom kommunen:

4.1 Vision

Säter är en välkomnande kommun.

- Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete.
- Vi skapar framtidstro och livskvalitet.
- Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

4.2 Strategiska mål 2024-2027

Rikare liv

- Inriktning 1. Alla invånare i Sätters kommun ska ha förutsättningar för att göra val inför framtiden baserat på förmågor och intressen.
- Inriktning 2. De unga årens upplevelser och lärande ska öka barn och ungas förmåga och motivation att delta i samhällslivet och den demokratiska processen.
- Inriktning 3. Alla invånare i Sätters kommun ska ha en egen försörjning, ett liv med god hälsa och framtidstro.
- Inriktning 4. Alla invånare i Sätters kommun ska ha tillgång till en rik fritid med rekreation och social gemenskap.
- Inriktning 5. Fler ska kunna ta del av organiserade och spontana aktiviteter och fritidssysselsättningar

Hållbar framtid

- Inriktning 1. De globala, nationella och regionala hållbarhetsmålen ska ligga till grund för Sätters kommuns ansvarsfulla och strategiska hållbarhetsarbete.
- Inriktning 2. Sätters kommun ska öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt.
- Inriktning 3. Det ska vara enkelt och möjligt att åka kollektivt till och från skolor, arbeten, vård och fritidsaktiviteter.

Omsorgsfull boendeutveckling

- Inriktning 1. I Sätters kommun ska det vara möjligt att bo i attraktiva miljöer som är hälsofrämjande och som passar den egna levnadssituationen.
- Inriktning 2. I planering och byggnation ska hållbarhet vara prioriterad.
- Inriktning 3. Det ska vara tryggt att bo och leva i Sätters kommun. Människor ska kunna skapa och upprätthålla goda sociala relationer och kunna leva rika liv.

Serviceorienterad organisation

- Inriktning 1. Sätters kommun ska vara anpassad till vad som krävs för att nå globala, nationella, regionala och kommunala strategiska mål.
- Inriktning 2. Verksamheten ska vara av hög kvalitet, professionell samt ha god förmåga att möta företag och medborgare och skapa förtroende för verksamheten.
- Inriktning 3. I Sätters kommun ska det vara möjligt att etablera, bedriva och utveckla många sorters företagande.
- Inriktning 4. Sätters kommun ska arbeta gemensamt med näringslivet för goda kommunikationer, kompetens och andra förutsättningar för ett framgångsrikt företagande.

5 Övriga planeringsgrunder

Utöver de finansiella målen och verksamhetsmålen styr även andra faktorer det ekonomiska utrymmet för kommunens verksamheter. I dagsläget är det framför allt omvärldsfaktorer som har stor påverkan på kommunens ekonomi.

Kommunfullmäktige fastställer följande beräkningsgrunder som skall användas i beräkningen av kommunens kostnader.

5.1 Personalkostnadsökningar och övriga kostnadsökningar

Personalkostnader utgår från SKR:s prisindex för kommunal verksamhet med anpassning till lokal ambitionsnivå. För perioden 2024-2026 används SKR:s antaganden.

SKR:s prisindex för kommunal verksamhet	Prognos per 2022-10-20				
	Budget 2023 <i>per 2021-09-30</i>	2023	2024	2025	2026
SKR	2,50%	3,2%	3,3%	3,4%	3,3%
Sätters Kommun	1,90%	3,2%	3,3%	3,4%	3,3%

Kostnader för pensioner ökar dramatiskt under 2023 och 2024. Enligt pensionsprognosen från Skandia ökar kostnader för pensioner och pensionsförsäkringar med ca 20 mkr för 2023, vilket motsvarar en ökning med ca 48%. För 2024 ökar kostnaderna med 8 mkr, vilket motsvarar en ökning med ca 13%.

PO-påslag för 2023 är 42,05 % och PO-påslag för 2024 beräknas öka ytterligare till 43,92 %. Arbetsgivaravgifterna enligt lag uppgår fortsatt till 31,42%.

Avsättning för underhåll fastigheter

Enligt regelverket för komponentavskrivningar skrivs t ex komponenterna i en fastighet av på olika tidslängder. När den är avskriven och ska ersättas behandlas den som en ersättningsinvestering som skrivs av på samma tidslängd. Detta innebär att behovet av avsättning för underhåll kommer att minska med tiden och ersättas av investeringsmedel. Det kommer dock att finnas kvar vissa åtgärder som bokförs som underhåll. Fördelningen mellan avsatta medel för underhåll och ersättningsinvestering behöver klargöras ytterligare. I avvaktan på detta bör avsättningen för underhåll ligga kvar på nuvarande nivå 80 kr/kvm.

Kostnader för kost och lokalvård

Kostnaderna för kost och lokalvård beräknas utifrån satt ambitionsnivå med hänsyn tagen till beslutade antaganden om kostnadsökningar för personal och övriga kostnader. Hänsyn tas även till förändringar i beställande nämnds beställningar.

Övriga kostnader

Finns index för kostnadsuppräknningar angivna i avtal om köp av tjänster och varor används dessa. För kostnader som inte styrs av avtal används Riksbankens bedömning av KPIF:s utveckling. KPI med fast ränta (KPIF) är ett mått på underliggande inflation och syftar till att ta bort effekten av förändrade räntesatser från KPI. Inflationen (KPIF) var 2,4 % under 2021 och har ökat drastiskt under 2022 och beräknas ligga kvar på en hög nivå under 2023 för att sedan minska.

KPIF enligt skatteunderlagsprognos per 2023-10-05:

	2022	2023	2024	2025	2026
KPIF	7,7 %	5,9 %	2,3 %	2,1%	2,0%

5.2 Räntekostnader

Räntekostnaderna har ökat kraftigt under 2022. Extern räntesats för av kommunen upptagna lån beräknas till 1,8% för 2023 och förväntas öka till mellan 2 % och 3 % under 2024-2026. Vid bedömningen av räntesats har Riksbankens prognos för reporäntans utveckling använts och kommunens beräknade genomsnitt för de kommande åren.

Intern räntesats för beräkning av kapitalkostnader är satt till 2,0 % för 2024.

5.3 Avgifter

Utrymmet för avgiftshöjningar i de kommunala verksamheterna är begränsat. För VA och Renhållning har kommunen sedan flera år en full avgiftsfinansiering. För äldreomsorg och barnomsorg finns maxtaxor som begränsar kommunens möjlighet att avgiftsfinansiera verksamheten. På övriga områden har avgifterna relativt liten effekt på kommunens ekonomi.

De möjligheter som finns att öka avgiftsfinansieringsgraden måste dock övervägas och förslag på reviderade avgifter skall där detta är möjligt lämnas i samband med budgetförslagen från nämnder och sektorer. Förslag till avgiftshöjningar skall även redovisas separat som egna ärenden och särskilt beslut om dessa skall tas i Kommunfullmäktige.

5.4 Budgetteknik

Ekonomienheten kommer liksom tidigare år att utsända tekniska anvisningar för budgetmaterialets utformning. Allt material samlas i nätverket under V:/Budget/Budget 2024.

6 Driftbudgetramar per nämnd/sektor

Förslag driftsbudget 2024 för nämnder, Kommunstyrelsesektor och verksamheter i samverkan:

FÖRSLAG DRIFTBUDGET 2024	Majoritetens förslag reviderad budget				
	Besparing	Beslut KF (jun) ram 2024	Justering år	Effektiviseringar Besparingar	Förslag Budget 2024
<i>1000-tal kr</i>					
Nämnd/förvaltning					
Kommunstyrelsen	-1 380	95 305	5 840	0	101 145
Kommunstyrelsen exkl pension	-1 380	66 796	-630		66 166
Pensioner (exkl pensionsförsäkr)		14 059	372		14 431
<i>Pensioner (pensionsförsäkr)</i>		14 450	6 098		20 548
Verksamhet i samverkan	0	17 031	-17	0	17 014
Räddningstjänst Dalamitt		14 700			14 700
Överförmyndare i samverkan ÖiS		1 071			1 071
Upphandling GNU		1 260	-17		1 243
Samhällsbyggnadsnämnd	-1 000	49 676			49 676
Miljö- och byggnämnd	-200	4 890			4 890
Kulturnämnd	-400	18 855	-270		18 585
Barn- och utbildningsnämnd	-6 000	331 056	-2 300		328 756
Socialnämnd	-6 000	320 626			320 626
Revision	-20	1 092			1 092
Total inkl försäkring	-15 000	838 531	3 253	0	841 784

Förslag till ny driftsbudgetram per nämnd för reviderad budget 2024 uppgår till 841,8 mkr.

Till reviderad budget har kostnader för pensioner ökat med 6,5 mkr medan det är en minskad kostnad för el med 3,2 mkr. Förslaget till ny ram 2024 bygger på att samtliga planerade åtgärder på drygt 20 mkr för år 2023 genomförs. Fortsatt arbete med åtgärder behöver göras för 2024.

Förslag på effektiviseringsåtgärder kan indelas i personalfrågor som berör anställningsstopp, återbesättningsprövning, pensionsavgångar, vikarieverksamhet, sjuktal, tjänstesamverkan mellan sektorer mm. Besparingsåtgärder i form av verksamhetsanpassning behöver också göras som kan innebära att tex införa inköpsstopp, se över servicenivåer, konsultuppdrag, bidrag, lokaler/hyresavtal, mark & skogsbestånd samt att minska investeringsnivåer.

7 Investeringsbudget per nämnd

Preliminära ramar enligt budgetdirektiv 2024-2026 (KF 2022-12-15) uppgår till totalt 240 mkr, där de preliminära nivåerna per år är jämt fördelade över tidperioden med 80 mkr per år.

Det är svårt att nå 100% upparbetningsgrad genom att kommunen inte kan påverka samtliga faktorer kopplat till genomförande av olika investeringar, t.ex. förseningar kan uppstå av olika anledningar såsom materialbrist, resursbrist, överklagan mm. En rimlig upparbetningsgrad baserad på historiska fakta ligger kring ca 70%-80%. Utfallet för 2022 uppgick till 58% och för 2023 beräknas upparbetningsgraden uppgå till 60%. I förslaget till investeringsbudget har en upparbetningsgraden lagts till som uppskattas till 60% för 2024. Beräkningar av finansiella mål görs med hänsyn tagen till upparbetningsgrad per år.

Förslag till investeringsramar i reviderad budget för år 2024 uppgår till 110,4 mkr, vilket innebär en ökning med 1,0 mkr jämfört med beslutad budget i juni, där ökningen finns inom Samhällsbyggnadsnämnden och utgörs av taxefinansierade investeringar inom VA.

I reviderad budget för 2024 är antagande om upparbetningsgrad oförändrad och utgör 60 %, vilket innebär investeringar på 66,3 mkr inklusive upparbetningsgrad.

På grund av det ansträngda ekonomiska läget finns behov av att sänka investeringsnivåerna under 2024.

Förslag till investeringsbudget 2024 per nämnd/ sektor:

Nämnd	Budget 2023 (inkl överförda medel)	Budget 2024 Beslut KF juni	Budget 2024 Förslag reviderad budget
kkkr			
Antagande upparbetningsgrad	60%	60%	60%
Totalnivå med upparbetningsgrad	88 076	65 650	66 250
Totalnivå	146 793	109 417	110 417
Kulturnämnd	347	367	367
Barn- och utbildningsnämnd	2 000	3 500	3 500
Socialnämnd	4 700	500	500
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierad	77 652	48 500	48 500
SBN VA/Renhållningsenhet	54 194	49 650	50 650
MBN	500	0	0
Kommunstyrelsen	5 700	5 400	5 400
KS IT-enhet	1 700	1 500	1 500

8 Finansiella mål 2024

Resultatmål:

Kommunen behöver öka resultatmålet till minst 3% i genomsnitt av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att kommunen skall kunna hantera ökade behov av investeringar de kommande åren och det ökade lånebehovet. I samband med budget och framtagning av budgetdirektiv kommer årliga resultatmål att föreslås vilka kan variera med anledning av omvärldsfaktorer och kommunens satsningar/fokusområden. För 2024 har ett nollresultat föreslagits där disponering av resultatutjämningsreserv (RUR) behöver göras med 10,4 mkr och uttag av pensionsmedel med 9,4 mkr. Balanskravsresultat beräknas uppgå till +/- 0 mkr.

Justerat resultat/balanskravsresultat	Budget 2024
Resultat	-18 795
Avkastning pensionsmedel	-1 050
Disponering resultatutjämningsreserv	10 436
Tillskott pensionsmedel	9 409
Total	0
<i>Total i % av skatteintäkter och generella bidrag</i>	<i>0 %</i>

Investeringar med mål för självfinansieringsgrad:

Förslag till investeringsramar i reviderad budget för år 2024 uppgår till 110,4 mkr.

Upparbetningsgraden beräknas uppgå till 60 %, vilket innebär investeringar på 66,3 mkr inklusive upparbetningsgrad.

Långsiktigt mål för självfinansieringsgrad på 60% per 4-årsperiod kommer inte att uppnås 2024. Målet för självfinansieringsgrad för 2024 beräknas uppgå till 40% över en 4 års period.

Beräkning av målet är baserat på en upparbetningsgrad på 60% av totala investeringar för 2024 samt inklusive nytt särskilt boende.

Skuldsättning

Kommunfullmäktige fastställer låneram för Säter kommun och för kommunens bolag varje budgetår. Total fastställd låneram av Kommunfullmäktige för Kommunkoncernen uppgår till 975,4 mkr för 2024 och innebär ett lånetak på ca 86 000 kr per invånare.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är 90 000 kronor per invånare.

Pensionsförvaltning:

Kostnader för utbetalda pensioner finansieras upp till ca 7,5 mkr per år av skattemedel. För belopp över denna nivå tillskjuts medel från pensionsförvaltningen.

Mål för uttag av pensionsmedel år 2024 uppgår till 9,4 mkr.

9 Finansiella rapporter

9.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING	Utfall <u>2022</u>	Budget <u>2023</u>	Prognos (aug) <u>2023</u>	Budget <u>2024</u>
Verksamhetens intäkter	150 679	173 180	158 180	168 136
Verksamhetens kostnader	-852 905	-924 611	-909 861	-951 720
Avskrivningar	-33 943	-36 000	-34 000	-45 700
VERKSAMHETENS NETTOKOSTN.	-736 169	-787 431	-785 681	-829 284
Skatteintäkter	581 040	594 010	605 145	613 923
Generella statsbidrag och utjämning	180 397	193 008	194 463	210 434
VERKSAMHETENS RESULTAT	25 268	-413	13 927	-4 927
Finansiella intäkter	3 276	2 209	2 209	3 132
Finansiella kostnader	-2 498	-7 470	-12 500	-18 050
Pensionsförvaltning	-13 725	1 099	-1 400	1 050
ÅRETS RESULTAT	12 321	-4 575	2 236	-18 795
Justerat resultat	Utfall <u>2022</u>	Budget <u>2023</u>	Prognos (aug) <u>2023</u>	Budget <u>2024</u>
Resultat	12 321	-4 575	2 236	-18 795
Avkastning pensionsmedel	13 725	-1 099	1 400	-1 050
Andra justeringar	947	0	0	0
Tillskott pensionsmedel	0	0	0	9 409
Resultatutjämningsreserv	-4 500	5 674	0	10 436
Justerat resultat	22 493	0	3 636	0
<i>Resultat i % av skatteintäkter/ generella bidrag</i>	3,0%	0,0%	0,5%	0,0%
Skatteintäkter	761 437	787 018	799 608	824 357

Förslag till reviderad budget för 2024 har framtagits med en ny skatteunderlagsprognos per 2023-10-05 som underlag. De förväntade intäkterna för år 2024 beräknas uppgå till 824,4 mkr, vilket är ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning med 7,2 mkr jämfört med skatteunderlagsprognosen per 2023-02-16 som ligger till grund för beslutad budget per juni.

Målet på 11 330 invånare per 1 november 2023 bedöms inte kunna uppnås och nytt förslag på beräkningsgrund för reviderad budget 2024 uppgår till 11 300 invånare.

Förändringar inom finansiella poster föreslås göras med -2,7 mkr, varav ökning med finansiella intäkter med 1,0 mkr och ökning av finansiella kostnader med 3,7 mkr p.g.a. ökade räntenivåer.

Sammantaget innebär förslag till reviderad budget 2024 att årets resultat beräknas uppgå till -18,8 mkr. Disponering av kommunens resultatutjämningsreserv (RUR) med 10,4 mkr samt uttag av pensionsmedel med 9,4 mkr innebär ett justerat resultat/balanskravsresultat på 0 mkr och 0% av skatteintäkter/generella bidrag. Detta förutsätter att kommunen redovisar ett positivt resultat för 2023 och att åtgärder för budget i balans realiserar under 2023.

9.2 Balansräkning

BALANSRÄKNING	Utfall <u>2022</u>	Budget <u>2023</u>	Prognos (aug) <u>2023</u>	Budget <u>2024</u>
Materiella anläggningstillgångar	734 802	878 750	850 802	870 752
Finansiella anläggningstillgångar	36 251	36 252	37 363	38 472
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	771 519	915 994	888 265	909 324
Exploateringsmark	1 842	3 800	1 842	1 842
Övriga kortfrist. fordr.	116 983	70 000	100 000	100 000
Pensionsmedel, omsättn.tillg.	122 998	113 243	121 600	112 191
Kassa och bank	11 530	4 407	7 298	7 694
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	253 353	191 450	230 740	221 727
SUMMA TILLGÅNGAR	1 024 872	1 107 444	1 119 005	1 131 051
Årets resultat	12 321	-4 575	2 236	-18 795
Resultatutjämningsreserv	10 436	4 762	10 436	0
Övrigt eget kapital	465 518	483 513	477 839	490 511
EGET KAPITAL	488 275	483 700	490 511	471 716
Pensionsavsättning	12 644	13 194	13 164	14 005
Långfristiga lån	350 000	460 000	460 000	490 000
Övriga långfrist. skulder	12 231	10 550	15 330	15 330
Långfristiga skulder	362 231	470 550	475 330	505 330
Kortfristiga skulder	161 722	140 000	140 000	140 000
SKULDER	523 953	610 550	615 330	645 330
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 024 872	1 107 444	1 119 005	1 131 051
Soliditet	48%	44%	44%	42%

MODERATERNAS BUDGET 2024

”Sveriges kommuner står inför stora utmaningar. Säter kommun har med sin höga skattenivå haft en stabil ekonomi och därför blir det än mer beklagligt att man inte tagit chansen att stå mer förberedda inför det som väntar. Vi måste satsa på skola, trygghet och våra äldre. Lösningen på våra problem är inte att färre betalar mer skatt utan att faktiskt fler betalar skatt”

-Caroline Willfox,
oppositionsråd
Säter.

Budget 2024 i sammanfattning:

Vi står inför tuffa ekonomiska utmaningar kommande år.

Moderaternas budget prioriterar därför tydligt våra kärnverksamheter och drar ner på det som ligger utanför den ramen.

- För att få loss medel till äldreomsorgen och skolan kommer vi skära ner eller ta bort.
- Bidraget till Folkets hus. Vi anser att biblioteket ska verka i våra egna lokaler och ser gärna en flytt till Folkets hus. På så sätt slipper vi extern hyra för biblioteket. Vi drar in hela bidraget till Folkets hus. Total besparing en miljon per år framgent.
- Varmvattenbadet är en uppskattad verksamhet, dock kommer de som allra helst behöver det inte dit då det saknas handikappanpassning. Dessutom ligger den i externa lokaler med hög hyra, utöver det kostar driften och personal. Detta är en verksamhet som hör hemma inom den regionala verksamheten. Vi anser därav att denna verksamhet ska skötas av Regionen istället. Man behöver säkerställa en bra övergång för alla inblandade.
- Kulturskolan kostar dryga 6,6 miljoner per år. Detta är ett väldigt trevligt inslag som jobbar inom ramen av skolans verksamhet. Dock står vi inför tuffa utmaningar och måste skära ner där det går. Vi kommer därav minska kulturskolans budget. Besparing 2,8 miljoner.
- Inom vissa sektorer anser vi att det sitter för många chefer. Är det rimligt att ha tre chefer på en grupp av nio man? Det tycker inte vi. Därav drar vi in två chefstjänster. Besparing ca 1,5 miljon.
- Inte återbesätta tjänsterna på kansli. Besparing en miljon.

Vi vill satsa på:

- Återinförd underhållning till våra äldre.
- Samordnare för våra äldre som lever i ofrivillig ensamhet.
- Bättre bemanning på golvet på våra äldreboenden och inom hemtjänsten.
- Eleverna i högstadiet har stått tillbaka för mycket. Detta på grund av en pandemi och nu inflationen. Dock är vissa besparingar i långa loppet en merkostnad. Vi anser att niornas utbildningsresa till Auschwitz ska bli av. Ur ett preventivt samhällsperspektiv kan detta minst sagt vara väl investerade pengar. Kostnad 400.000kr.

Känslan är dock att sittande majoritet suttit nöjd med läget och inte förberett sig för det som nu ligger för dörren. Nu är vi i en situation där vi inte kan sänka skatten på det sätt som vi egentligen hade önskat. Om våra invånare får möjlighet att behålla mer av sin lön så spenderas även mer vilket också gynnar vårt företagsklimat. I det här läget är det inte möjligt.

Digitalisering är verksamhetsutveckling och behöver genomsyra verksamheten med nära kopplingar till kvalitetsarbetet och de mål som sätts upp. Samtidigt behöver också kommunens kvalitetsarbete skruvas upp ytterligare.

Vi saknar ett fokus på ett intensivare kvalitetsarbete för att kartlägga och följa upp processer i kommunen.

Det är inte helt lätt att greppa majoritetens budget där det blandas både äpplen och päron för att trädet ska se bättre ut. Vi behöver avsätta medel till till den underhållsskuld som sittande majoritet byggt upp under långt tid gällande undermåliga vägar och VA-nät.

Det som ändå är viktigt för oss i detta bistra läge är att prioritera de satsningar som måste göras för att inte kommunen ska drabbas av högre kostnader i framtiden.

Vi måste satsa på skola, trygghet och våra äldre. Lösningen på våra problem är inte att färre betalar mer i skatt utan att faktiskt fler betalar skatt. Säter kommun har en resultatutjämningsreserv (RUR) som tillhör våra invånare. Nu är det läge att använda den.

Innehåll

Ordning och reda i ekonomin 3

- 1.1 Innovation med personalkraft 3
- 1.2 Skattesats 3
- 1.3 Uppdrag organisationsförändringar 3
- 1.4 Underskott 3
- 1.5 Kommunens kvalitetsarbete 3

2 Ett grönare Säter 4

- 2.1 Den hållbara kommunen 4
- 2.2 Hållbar inspiration och lärande 4

3 Ett växande attraktivt Säter 4

- 3.1.1 Förebyggande trygghetsarbete 4
- 3.1.2 Trygga miljöer 5
- 3.1.3 En tryggare landsbygd 5
- 3.1.4 Aktivt arbete mot mobbning 5
- 3.1.5 Ökad samverkan med föreningslivet 5
- 3.2 Näringslivsutveckling och de gröna näringarna 6
 - 3.2.1 Integration 6
- 3.3 Barnkonventionen 6
- 3.4 Kulturen 6-7
- 3.5 Sätters fysiska utveckling 7

4 Hög kvalitet i välfärden 7

- 4.1 Barnens Säter 7
 - 4.1.1 Förskolan 7
 - 4.1.2 Grundskolan 8
 - 4.1.3 Fritiden 8
- 4.2 En trygg kommun att åldras i 9
- 4.3 En väl fungerande socialtjänst 9

5 Ett föredöme som arbetsgivare 10

- 5.1 Samverkan 11

6 Tabeller

- 6.1 Ändringsyrkanden Driftsbudget 2024

1 Ordning och reda i ekonomin

1.1 Innovation med personalkraft

En kommun ska hålla en hög servicenivå för sina invånare och erbjuda en kvalitativ välfärd på ett effektivt sätt. Kommunen ska ta ansvar för de skattepengar som man tar in och om möjligt även överträffa medborgarnas förväntningar på kvalitet och service. Det är den kommunen vi vill se i framtiden, det är Nya Säter.

För att möta framtidens välfärdsutmaningar behöver vi göra en stor andel av de uppgifter kommunen ansvarar för på nya sätt och använda moderna tekniker för att nå dit. Här har politiken ett stort ansvar att styra, men de som kan genomföra detta på bästa sätt är alla våra duktiga medarbetare. Vi tycker det är viktigt att tillvarata och beakta medarbetares kompetens och handlingsutrymme.

Det är också av oerhörd vikt att digitaliseringen sker med syfte att öka det demokratiska inflytandet, förenkla för invånare, företagare och effektivisera arbetet.

Genom att förstärka initiativ hos våra egna medarbetare vill vi utveckla, förbättra och effektivisera Säter kommun tillsammans med dem. Det är så vi tar oss an framtidens utmaningar, tillsammans.

1.2 Skattesats

År 2022 uppgår Säter kommuns skattesats till 22,32 kronor per hundralapp.

Skattesatsen, exklusive skatteväxling med landstinget/regionen ger en sammanlagd utdebitering från kommun och region på 33,95 kronor.

Säter kommun ligger vad gäller sitt skattetryck runt plats 70 i landet. Det tycker vi är orimligt. Kommunens socioekonomiska utmaningar är betydligt mindre än i de flesta andra kommuner och vi har lätt att attrahera kompetent personal. När Moderaterna får möjlighet att styra kommer vi i samverkan med medarbetare utforma kommunen genom att med ökad effektivitet upprätthålla hög kvalitet, vilket möjliggör en lägre skatt i kommunen. Under de kommande åren kommer kommunen stå inför stora utmaningar och det är först när vi är i majoritet vi kan lägga om verksamheten så att kommunen står bättre rustad för framtiden. Denna gång kommer vi därför inte föreslå någon skattesänkning.

1.3 Uppdrag organisationsförändringar

Uppdraget till kommunchefen att hitta organisationsförändringar är mycket viktigt och vi ser positivt på att det fortlöper. Det är tydligt att det finns skattepengar att spara utan att kvaliteten påverkas negativt. Snarare tvärtom.

Arbetet får positiva effekter för hela verksamheten och det är en viktig signal.

1.4 Underskott

Vi kan läsa i majoritetens budget att man är nödgad att ta ett underskott för att klara 2023 och använda den RUR vi arbetat upp. Som vi redan varit inne på, om vi tidigare hade jobbat med rätt frågor hade läget kunnat vara helt annorlunda. Nu ser vi att det finns ytterligare satsningar som vi behöver göra för att inte kommunen ska stå inför ännu större kostnader i framtiden. Av den anledningen kommer också vår budget innehålla samma underskott för 2023 som majoritetens.

1.5 Kommunens kvalitetsarbete

Att bedriva ett systematiskt kvalitets- och förbättringsarbete är grundläggande för en effektiv organisation. Här har kommunen ett stort arbete att göra.

Sektorerna och bolagens del i detta arbete är av vikt. Då vet alla vilket ansvar man behöver ta och det skapar förutsättningar för en ännu bättre tillitsbaserad styrning. För att komma vidare snabbt i kartläggning av processer vill vi tillföra resurser. Vi anser att detta är något som på sikt kommer att skapa en mer effektiv organisation.

2 Ett grönare Säter

2.1 Den hållbara kommunen

Vi vill att Säter kommun ska vara en framgångssaga på miljö och hållbarhet i likhet med exempelvis Växjö och Helsingborg, helst ännu bättre. Det hållbara ska genomsyra allt vi gör, men på ett positivt och långsiktigt sätt. Vi tror på de positiva drivkrafterna och inte det negativa skuldbeläggandet. Det ska vara enkelt för alla att göra rätt men som ett exempel; även en elbil behöver parkeras. Kommunen ska skapa rätt förutsättningar för invånare och företag så att de kan vara en del i vårt långsiktiga hållbarhetsarbete. Det handlar exempelvis om inspiration, utbildning och att visa vägen. Det är viktigt att som en del i det synliggöra det arbete kommunen gör. Arbetet med hållbarhet är oerhört viktigt och vi vill att det intensifieras i samverkan med andra aktörer.

Hållbarhet är idag centralt för en kommuns utveckling. Vi stödjer även utökade gårdsförsäljningar och lokal mat i skolan.

2.2 Hållbar inspiration och lärande

Friluftsliv är en stor del av kommuninvånarnas livskvalitet och det är viktigt att vi tidigt i livet får lära oss om nyttan med att vara ute i naturen.

För att på sikt få fler som väljer att cykla i kommunen så bör kommunen förbättra infrastrukturen så barnen får tillgång till en säker cykelväg. Vi tror att det får fler att välja cykel som färdmedel i framtiden.

3 Ett växande attraktivt Säter

Livskvalitet som ord summerar effekten av det en kommun ska stå för. Vi ska skapa förutsättningar för ett hållbart, tryggt samhälle med goda möjligheter för utveckling och tillväxt både för kommunens invånare och företag.

Säter kommun har haft många goda år men nu står vi inför enorma utmaningar. I kombination med att vi nu behöver krafttag kring trygghet är läget mycket besvärligt. Vi anser dock att detta är kostnader som vi behöver ta nu så att de inte blir för höga på längre sikt.

3.1.1 Förebyggande trygghetsarbete

Det är inte svårt att förstå att det förebyggande arbetet behöver börja mycket tidigare. Vi behöver utgå från familjen och se kedjan från a till ö. Idag är det många av ungdomarna som hamnar utanför samhället som kommer från familjer som lever på knappa resurser och som behöver stöd.

För många är föräldrarollen något man inte vill bli kritiserad i. Därför kan termen föräldrautbildning vara avskräckande. Den påtalar nästan en kritik mot sig själv i rollen. Har hen dessutom barn som kanske har stora problem och kanske inblandade i kriminalitet kan en anmälan kanske kännas som en egen orosanmälan till socialtjänsten. Därför vill vi att man ska förinspela digitala utbildningar så man kan ta del av det anonymt. Vi vill att man ska undersöka om det kan vara bra om det är en annan utförare än kommunen av den fysiska utbildningen. De digitala utbildningarna skulle även vara en möjlighet för de som inte har tid att gå på fysiska utbildningar. Därför kommer vi att föreslå att man tar fram en utredning hur man bäst kan göra detta i samverkan.

Ytterligare en viktig del i det förebyggande arbetet är att se till att föräldrar är goda förebilder för barnen som får se dem gå till ett arbete om dagarna. Det är något som vi vet alla människor mår bra av. Varje individ har en plats att fylla någonstans men det tar olika lång tid att hitta dit. Därför har vi lagt flera förslag på att kommunen ska ställa krav på aktivitet när man erhåller försörjningsstöd. Vi vill bidra till att fler individer i Säter kommun hittar just sin plats. För att nå dit behöver vi göra konkreta insatser som vänder sig till individen och som visar individen att vi tror på

dem. Vi tror på individens förmåga att skapa sin egen framtid och rätt aktivitet är ett stöd på vägen till egen försörjning

3.1.2 Trygga miljöer

Vi Moderaterna vill att Säter ska vara både en vacker och trygg stad. Men nedskräpning, skadegörelse och klotter leder till ökad otrygghet. Flera studier visar att människor uppfattar en nedklottrad eller på annat sätt förstörd miljö som otrygg, otrivsamt och ful. Är platsen också nedskräpad uppfattas det också som okej att slänga skräp på platsen eftersom den redan är nedskräpad. Till slut uppfattas den som otrygg eftersom det betyder att de som bor där inte bryr sig. För att det ska vara möjligt att förhindra att ett område blir otryggt krävs det att samtliga förvaltningar och bolag samarbetar och drar åt samma håll och tar ansvar för sina lokaler och områden och tillser att de är fria från klotter, skadegörelse och nedskräpning. Trygghet handlar om allt från hur vi som kommun belyser gång- och cykelstråk till ökade resurser inom polisen. En viktig faktor i det övergripande arbetet inom kommunen är dialoger med säterbor om vilka åtgärder de vill ha för att öka tryggheten där de bor. Alla ska känna sig trygga i sina bostadsområden. Det är de boende som bäst känner till sitt bostadsområde och i vilka områden de känner sig trygga.

3.1.3 En tryggare landsbygd

Säter är en stor kommun med en fantastisk variation och starka lokala identiteter. Våra mindre samhällen och vår centralort bjuder på en fascinerande mångfald både i karaktär och natur. Lägg till våra vackra sjöar och en vidsträckt landsbygd, så skapas en bild av en alldeles unik kommun med ypperliga möjligheter för boende, försörjning och rekreation. Vi är privilegierade!

Samtidigt får vi signaler om att känslan av otrygghet ökar även på landsbygden.

Skadegörelse, stölder och inbrott av olika slag är vanliga.

Varannan företagare har blivit utsatt för brott och mer än var tionde företagare funderar på att lägga ner sin verksamhet på grund av brottsligheten. På landsbygden går var fjärde företagare i samma tankar. Samtidigt uppger en majoritet av Sveriges företagare att de har slutat anmäla brotten, eftersom de inte känner att det är värt det. Så får det inte vara i Säter kommun. För oss i Moderaterna är det en självklarhet att man ska kunna vara trygg i hela kommunen. Därför kommer vi fortsatt agera för ett särskilt fokus på landsbygden ska inkluderas i Polisens medborgarlöften och att kommunens trygghetsarbete ska nå hela kommunen.

3.1.4 Aktivt arbete mot mobbing

Att utsättas för mobbing och utanförskap är plågsamt och sätter en stor prägel på barn och ungdomars lycka och möjlighet att tillgodogöra sig kunskap. Vi vill att Säter kommun tar detta på stort allvar och utreder möjligheten att aktivt införa en forskningsbaserad modell som exempelvis Olweusprogrammet för att arbeta aktivt mot mobbing.

Programmet har både förebyggande och åtgärdande insatser. Det är de vuxna som är ansvariga för att bygga en trygg och positiv atmosfär på skolorna där mobbing inte accepteras. Genom Olweusprogrammet får skolpersonalen en samsyn i det mobbningsförebyggande arbetet. Effekterna av Olweusprogrammet har utvärderats med mycket positiva resultat i nio stora studier till och med 2019 med tillsammans mer än 200 000 elever. Nedgången i nivån av mobbing har vanligtvis varit ca 30-50% efter åtta månaders arbete med programmet. Programmet har också fått topplacering i oberoende internationella och nationella utvärderingar.

3.1.5 Ökad samverkan med föreningslivet

Det som gör att det är en bra ide att samarbeta med idéburna organisationer är att där finns ofta hjärta och eldsjäl. Det är deras glöd vi behöver för få den där extra utväxlingen i arbetet i kommunen. Moderaterna är positiva till den typ av upplägg

där de idéburna organisationerna deltar. Vi är stolta över det arbete som görs ihop med föreningslivet men vi kan mer.

3.2 Näringslivsutveckling och de gröna näringarna

Företagsklimatet ska ledas av ett högt uppsatt mål och ett heltäckande arbete som skapar synergier mellan de aktiviteter som redan finns idag. Vi måste "kratta manegen" och vara redo för potentiella framtida etableringar samtidigt som vi ska skapa förutsättningar för de redan etablerade att växa. Det behövs en enklare väg in till kommunen. Vi ska vara tillgängliga när vårt näringsliv söker oss men framförallt ska ärenden hanteras skyndsamt.

3.2.1 Integration

För att vi som land ska kunna hjälpa fler personer i nöd krävs att vi får ordning på vår integration. Det här kräver förändringar i den nationella politiken men det kräver också åtgärder på det lokala planet. I Säter kommun har vi ett systematiskt arbete kring integration. Som på de flesta områden i kommunen finns kompetenta tjänstepersoner som behöver stöd i politisk strategi för att få förutsättningar för sitt arbete. Politiken behöver kraftsamla och vara tydlig i att detta är ett arbete som behöver genomsyra allt vi gör i kommunen.

Ett av de verktyg som kommunerna har är den samhällsorienteringen som är lagstadgad för vissa nyanlända och som bedrivs enligt förordning om samhällsorientering för vissa. Kommunerna ansvarar för upplägg och genomförande. Alla nyanlända och personer som kommer som anhöriginvandrare förväntas delta och det utgör idag inget villkor för någon ersättning. Samhällsorienteringen har ingen kursplan, utan det som regleras är åtta olika teman/områden som ska behandlas. Vi tycker att detta är ett verktyg som bör utvecklas i enlighet med vad som bland annat har gjorts i Växjö. Det är ett verktyg som kan ge en tydlighet i vilka rättigheter och skyldigheter som en person har i Sverige. Här kan man se att en examination tydliggör att det här är kunskaper som är viktiga för att bli en del av det svenska samhället. Om man inte blir godkänd får man helt enkelt gå om utbildningen. Samverkan med näringslivet är väldigt viktigt i integrationsarbetet för att stödja individer att komma ut på arbetsplatser och utveckla sina språkkunskaper. Här ser vi att man bör ta fram någon form av integrationsdiplom för de som aktivt tar emot praktikanter m.m.

3.3 Barnkonventionen

Barnkonventionen har blivit lag och syftet är att barnens perspektiv ska få ett mycket större utrymme. Det innebär att vi behöver vända på saker som tidigare varit givna. Det är även ett stöd i hur vi kan skapa ett Säter för nästa generation. En bra skola är lösningen på många av våra samhällsproblem. Att en elev klarar gymnasiet med godkända betyg är en förutsättning för att senare i livet komma i egen försörjning och undvika att hamna i kriminalitet eller utanförskap. Det är i klassrummet elever vågar drömma och skaffa sig kunskap för att nå sina mål, även om starten och förutsättningarna

ser olika ut. För oss i Moderaterna är alla barn och elever lika viktiga och vi som kommun ska ta ansvar för att deras skolgång blir den bästa oavsett huvudman. Att utgå från Barnets bästa i varje situation som involverar Säterns barn tycker vi är viktigt för att visa att vi står upp för barnkonventionen. Säter kommun ska bli mycket bättre på att involvera barn och unga i de frågor som berör dem. Något Barnkonventionen är tydlig med.

3.4 Kulturen

Säter kommun är en vacker kulturstad.

För att verkligen ta till vara på de satsningar som gör upplever vi att det krävs ett värdskap. Det behövs en plan för hur ett värdskap ska kunna se ut tex genom att organisera utbildning och aktiviteter speciellt med fokus på skola och barnfamiljer. Genom ett värdskap blir kulturen till en verklig del för våra unga och det i sin tur utgör en viktig del i det förebyggande och utvecklande arbetet. Ett annat exempel kan vara att samverka med den lokala fritidsgården. Hur detta arbete bäst utförs vill vi att kommunen utreder så att vi kan få verklig nytta av det framtida kulturkvarteret.

3.5 Säters fysiska utveckling

En viktig del är att säkerställa stadens kontrollerade tillväxt, tillgången på tomter som möter efterfrågan, förverkligandet av stadens klimatmål och en ekonomiskt förnuftig, effektiv och bekväm samhällsstruktur så att både invånares och besökares känsla av livskvalitet ökar. Säter måste bli bättre på att utvecklas i hela kommunen: både i centralorten och på landsbygden.

Här spelar nya

översiktsplaner en stor roll. Säter kommun har alldeles för många detaljplaner som är för gamla och vi måste skruva upp det arbetet ytterligare.

[Moderaterna vill skapa ett växande attraktivt Säter!](#)

4 Hög kvalitet i välfärden

4.1 Barnens Säter

Moderaterna har ett grundläggande synsätt där vi utgår från att en bra skola för alla kommunens elever är lösningen på många av de svåra frågor vårt samhälle har att lösa. Det är oerhört viktigt för våra elever att få med sig det som behövs för att klara grundskolan och att ta sig igenom gymnasiet. Forskningen visar att en gymnasieexamen är den i särklass viktigaste faktorn för våra unga att komma i egen försörjning.

Säter kommun har länge legat under rikssnittet för behörighet till gymnasiet och därför är det fortfarande helt avgörande att vi nu på riktigt satsar på våra unga.

En grundläggande skillnad mellan Moderaterna och majoriteten är synen på att alla barn och ungdomar i kommunen är vårt gemensamma ansvar. Alla elever har olika förutsättningar för att hantera sitt lärande.

Vi tror på tanken om att konkurrens gör alla våra skolor bättre, att ett aktivt skolval gynnar alla, både föräldrar, elever och skolorna. Vi vill att även de kommunala skolorna ska tillmötesgå olikheter genom att erbjuda undervisning för särskilt begåvade barn, samt erbjuda ett brett spektra av profilklasser. Andra barn behöver särskilt stöd och även här behöver de kommunala skolorna totalt sett skapa bättre förutsättningar för fler elever. Att satsa på särskilda undervisningsgrupper är en självklarhet och att se till att vi har all den kompetens som behövs ute på våra skolor är viktigt. Alla elever har rätt att lyckas i skolan och vi behöver få fler elever som är godkända och som gör kloka val till gymnasiet.

4.1.1 Förskolan

Inget är viktigare än en bra start i livet. Därför är vi väldigt måna om att alla barn i Säter kommun får gå på en riktigt bra förskola, gärna en som de valt själva. Det är kvaliteten på våra förskolor som är den viktiga och den pedagogiska verksamheten ska ledas av en legitimerad förskollärare. Vi vill ge alla barn större chans att lyckas i livet och utjämna livschanser mellan barn med olika bakgrund. Det vi vet idag är att språket är avgörande för hur dina livschanser ser ut, därför är det oerhört viktigt att vi har fokus på just språket och att alla barn ges chansen att få gå i förskola.

Moderaterna anser att grunden för en bra skolgång läggs i förskolan och därför vill vi ytterligare stärka pedagogerna och öka vuxentätheten i våra förskolor och säkerställa att barngrupperna inte är för stora.

4.1.2 Grundskolan

Det är det som händer i klassrummet som avgör om elever vågar drömma, om de får med sig de kunskaper och de verktyg som gör att de kan nå dem. Även om starten i livet ser olika ut. Här är lärarna oerhört viktiga och vi behöver säkerställa att vi har en hög lärartäthet och behöriga lärare i våra klassrum.

Men någonstans finns det en gräns för hur mycket man kan snåla och spara utan att utbildningen i slutändan blir lidande.

För att tydliggöra skolans ansvar, föräldraansvaret och elevens ansvar samt vad som händer om detta ansvar inte tas, behöver förväntningarna bli tydliga och omfatta inte bara tiden eleven är i skolan utan vad som behöver uppfyllas för att eleven ska ha förutsättningar för att göra så bra ifrån sig som möjligt. Tydliga förväntningar och konsekvenser tror vi underlättar dialogen mellan skola, föräldrar och elev.

Vi vill se att skolan tar ett större ansvar i det förebyggande trygghetsarbetet och att Skolan tillsammans med andra sektorer anordnar föräldraträffar minst en gång per år. Vi ser det som nödvändigt att skolan måste ta ett större ansvar i det förebyggande arbetet än bara sitt kunskapsuppdrag. Detta nya förhållningssätt tror vi är lösningen för att få till bättre samarbete mellan de olika delarna i kommunen. Att gå bort från olika "stuprör" och gränsdragningar till fler "hängrännor" och sömlösa samarbeten.

Studie- och yrkesvägledare har en nyckelroll i att vägleda våra unga till framtidens arbeten. En del av eleverna som går i Sätters skolor idag kommer att arbeta med yrken som ännu inte existerar, därför är det oerhört viktigt att vi tidigt börjar använda studie- och yrkesvägledarnas kompetens och uppdrag. Deras insatser spelar även roll för att fler ska fullfölja gymnasiet och i slutändan också söka sig mot arbeten där behov finns. Varje felvald eller avbruten utbildning innebär en stor kostnad både för individen och samhället.

Utvecklingslärare är en vidarebearbetning av och förstärkning av alliansregeringens karriärtjänster för lärare. Det syftar till att ge utmaningar och karriärsteg för duktiga lärare, samtidigt som de ska behållas i undervisning. Studie- och yrkesvägledare har en nyckelroll i att vägleda våra unga till framtidens arbeten. Deras insatser spelar roll för att fler ska fullfölja gymnasiet och i slutändan också söka sig mot arbeten där behov finns.

Forskningen visar att skolan lätt glömmar bort barn och elever med särskild begåvning och att många tappar både motivation och studieteknik pga att det saknas utmaningar för dem. Det är också så att elever kan ha en särskild begåvning i ett eller flera ämnen och därför behöver man ha enskilda lösningar för varje individ vilket gör det svårt att ha generella lösningar. Detta är viktigt att vi fortsätter att uppmärksamma detta och ser till att kommunens handlingsplan verkligen implementeras.

4.1.3 Fritiden

Föreningslivet är så viktigt för barn och unga. Även fast äldre också är aktiva i föreningar så är det till övervägande del barn och unga som aktiverar sig i olika föreningar, och för olika syften. Föreningarna har en viktig funktion för Säterborna och för stadens framtida utveckling när det gäller att dels erbjuda ett brett utbud av aktiviteter, dels för att fånga upp ungdomar som annars kanske hamnar i fel kretsar. Det förebyggande arbetet som föreningslivet tillsammans med fritidsgårdsverksamheterna utgör, är av största vikt. Något som vi gärna ser utvecklas mer. Ett rikt och inbjudande föreningsliv är också en viktig del i att stärka kommunens attraktivitet så att fler människor vill flytta hit.

Moderaterna ser och värdesätter föreningarnas positiva insatser för kommunens utveckling.

4.2 En trygg kommun att åldras i.

Det ska vara naturligt att känna att Säter kommun är den kommun man vill bo i när du blir äldre. Det är den kommunen där du ska kunna välja hur du vill ha ditt åldrande och vilken utförare eller vilket boende som du önskar.

För oss innebär den enskilda människans välfärd och värdighet att man själv ska kunna råda över sin vardag och levnadsomständigheter. Detta ställer krav inte bara på kvaliteten i Sätters omsorg utan också på möjlighet att välja det boende, den hjälp och den omvårdnad som man själv anser passar bäst. För omsorgstagaren är boendeformen en prioriterad fråga. Vi vill i högre grad tillmötesgå den enskildes behov och önskemål genom att införa Lagen om valfrihet. I dag finns endast en extern utförare i kommunen. Vi anser att det är ett värde i sig att fler får möjlighet att driva särskilda boenden.

Med fler aktörer som driver boenden kommer sannolikt mångfalden av boenden också öka. Vi vill att det ska finnas flera boenden eller avdelningar med olika inriktningar i Säter kommun. Det kan till exempel vara en ett boende med olika djur, en avdelning med musikprofil eller kanske en friluftslivsprofil. Om de boende trivs mår de bättre, håller sig friskare och kräver mindre vård.

En aspekt i LOV-frågan som ofta glöms bort är personalens. När det som idag bara finns en arbetsgivare att välja på om man vill jobba på ett särskilt boende i Säter kommun har man inte mycket till val. Vi tycker det är viktigt att man som anställd ska kunna byta jobb om man inte trivs med sin nuvarande arbetsgivare.

Tid till förfogande är något som skapar oro för många av våra anställda i omsorgen. Moderaterna vill att all vår personal i omsorgen ska känna sig trygga i att gå till en arbetsplats som dom känner och trivs på.

Ensamheten hos våra äldre är ett stort problem och något vi behöver angripa från olika håll. Moderaterna satsar gärna på aktivitetsledare som kan arbeta brett inom kommunen för att förädla och initiera intressen hos våra omsorgstagare. Tanken är att de ska kunna verka på våra särskilda boenden såväl som på träffpunkterna. Vi vill också att de ska kunna göra vissa besök hemma hos individer som hemtjänsten identifierar som särskilt utsatta för ensamhet, vilket är en stor hälsorisk hos våra äldre. Det man också sett är att svält är ett utbrett problem bland just de som lever i ofrivillig ensamhet vilket än mer påvisar digniteten på problemet. Kan man förbättra deras mående så kommer också det fysiska välmåendet att förbättras.

Nära vård är ett viktigt reformarbete som vi i Moderaterna ser fram emot att få implementera i Säter kommun. En omställning till nära vård innebär ett förändrat arbetssätt där det sker en förflyttning i sättet att arbeta. Det innebär att nära vård inte är en ny organisationsnivå eller ska vara en ny benämning på primärvården, även om just primärvården utgör kärnan i den nära vården. SKR beskriver det som ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Själva kärnan i nära vård är ett personcentrerat arbetssätt som utgår från individens behov och förutsättningar. Detta innebär att vår omsorg behöver se, involvera och anpassa insatserna efter vad som är viktigt för just den personen. Detta nya förhållningssätt kommer ge oss nya möjligheter att arbeta mer tillsammans med nya arbetssätt vilket kommer få våra resurser att användas bättre och därmed räcka till fler.

4.3 En väl fungerande socialtjänst

I vårt Säter är det självklart att människor ska känna social och ekonomisk trygghet. När man befinner sig i någon form av utsatthet i livet ska våra kommuninvånare mötas av en tillgänglig och individfokuserad socialtjänst. Deras arbete ska fortsatt vara baserat på evidens och beprövad kunskap. Det stöd och hjälp som ges ska bygga på individens behov och inneboende potential och utformas tillsammans för att sedan leda till möjligheten att leva så självständigt som möjligt. Även inom detta område behöver verksamheten bygga på samarbete och samverkan mellan

olika aktörer – att fortsätta utveckla verksamheten, driva digitala processer och hitta nya arbetssätt.

En stor utmaning vi har framöver är den ökade andelen av unga med psykisk ohälsa, samtidigt som andelen unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättning har ökat över tid. Detta ställer nya krav på våra verksamheter och för att undvika att individen hamnar mellan stolarna behöver vi arbeta upp nya arbetssätt med samordning mellan statlig institutionsvård, hälso- och sjukvården, skolan och socialtjänsten. Det är viktigt att samverkan sker i hela vårdkedjan och att ekonomin inte blir styrande. Vi behöver bygga hängrännor och ta bort stuprör.

Vi behöver även se till att skolgången

fungerar väl framöver så att dessa ungdomar klarar av sin gymnasieutbildning och kommer i arbete, samtidigt som vi behöver arbeta upp ett system för de som inte klarar av detta utan kräver mer stöd för att få ett väl fungerande liv. Här kommer vår LSS-verksamhet vara helt avgörande för hur väl vi lyckas. Det finns en stor utvecklingspotential för att bygga upp en god och kunskapsbaserad verksamhet. Vår kommun ska vara ett föredöme inom LSS-verksamheten.

Hög kvalitet i välfärden är något vi precis som alla Säterbor värdesätter väldigt högt. För att nå dit och anta framtidens utmaningar krävs ändrade arbetssätt men också satsningar, inte minst på de unga. Vi föreslår i denna budgeten:

5 Ett föredöme som arbetsgivare

Våra medarbetare i Säter kommun är vår största tillgång och av de absolut största fördelarna som kommunen har. Om inte våra medarbetare mår bra eller trivs, fungerar inte heller verksamheten optimalt.

Vi vill också ha extra fokus på åtgärder som ser den enskilde medarbetaren genom att utreda förutsättningarna för en sjukanmälningstjänst med sjukvårdsrådgivning. Tjänsten används i syfte att sänka korttidsfrånvaro, minska upprepad korttidsfrånvaro och avlasta enhetschefer. En annan fördel är löpande kartläggning av sjukfrånvaron, där man hela tiden kan se dess orsaker och snabbt kan sätta in rätt insatser. Erfarenheter från andra kommuner visar att denna insats påverkar andelen sjukskrivna positivt. De verksamheter där detta är möjligt ska kunna drivas som intraprenad. Intraprenad skapar delaktighet och engagemang. Genom gemensamt ansvarstagande kan många positiva effekter uppnås såsom lägre sjukfrånvaro, bättre kvalitet och större flexibilitet.

Säters Kommunkoncern ska vara ett föredöme som arbetsgivare och erbjuda alla anställda en god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor. Vi har nolltolerans mot kränkande särbehandling och diskriminering. Vi välkomnar mångfald och ser alla våra medarbetare som tillgångar och tillsammans ser vi till att kommunen blir bättre. För att medarbetarna ska känna sig trygga med att kunna varna för oegentligheter i verksamheten har det införts en extern visselblåsarfunktion. Delar av processen hanteras idag internt och vi vill föreslå att den i sin helhet hanteras externt. Detta upplägg vill i Moderaterna se i hela kommunkoncernen.

Vi tror att ännu mer kan göras för att möta behovet av medarbetare i kommunala bristyrken. Att titta på kombimodellen för att få särskilt lämpade men ännu inte behöriga lärare kan vara något att titta på inom skolan. Vi tror att omsorgen borde undersöka en anställningsgaranti inom vuxenutbildningen för att få fler att våga ta steget till studier.

Innovation med personalkraft är ett mycket viktigt redskap för att ge våra medarbetare förutsättningar att påverka sin situation och sin enhet. När man föreslår en besparing av ram så vill vi att kommunen hittar en modell så förvaltningen får behålla en del för att utveckla sin verksamhet. Det här upplägget gäller även för när en enhet, sektor eller bolag gör en besparing på sin ram. Det här behöver experter utreda och även vilka regler som ska gälla för att få ta del av det stödet.

5.1 Samverkan

Vi tror på att samverkan mellan våra sektorer och bolag är lösningen för att få ekonomin att gå ihop framöver. Vi växer som kommun och vi lever allt längre vilket gör att våra behov ökar i snabbare takt än vad våra resurser gör. Det är oerhört viktigt att samverka över sektorsgränser och skapa förutsättningar för att detta ska bli möjligt. Moderaterna tycker att detta arbete går för långsamt och vill särskilt lyfta behovet.

Även inom yrkesgrupper kan det vara gynnsamt med samverkan. Studie och yrkesvägledare har en oerhört viktig roll på våra skolor och Moderaterna tycker att vi borde se till att ta tillvara på deras kompetens och ge dem ett tydligare uppdrag att stötta eleverna till att ta kloka beslut inför framtiden. Deras roll gör skillnad för att fler elever gör kloka val till gymnasiet och ökar sin chans att fullfölja sin utbildning och i slutänden också söka sig mot arbeten där behoven finns. Samhället och individen förlorar enormt mycket på att en elev avbryter sin utbildning

Ändringsyrkanden Driftsbudget 2024

SÅTERS KOMMUN										
DRIFTBUDGET 2024										
Budgetberedning 2-3 maj 2023										
Tjänstemannaförslag										
↓										
FÖRSLAG DRIFTBUDGET 2024	Budget	Beslut KF juni 2023		Sektorberedning reviderad budget			Nytt förslag			
	2023	Besparingar	Beslut KF (jun) ram	Justeringar	Effektiviseringar	TJM Förslag	Justeringar	xxx	xxx	Förslag
1000-tal kr	2023	2024	2024		Besparingar	Ny ram	Moderaterna			Ny ram
Nämnd/förvaltning		2024	2024			2024				2024
Kommunstyrelsen	94 095	-1 380	95 305	5 840	-821	100 324	-2 500	0	0	97 824
Kommunstyrelsen exkl pension	63 398	-1 380	66 796	-630	-821	65 345	-2 500			62 845
Pensioner (exkl pensionsförsäkr)	14 862		14 059	372		14 431				14 431
Pensioner (pensionsförsäkr)	11 460		14 450	6 098		20 548				20 548
Försäljning mark	-4 000		0			0				0
Reserv till löneökning PU	1 000		0			0				0
Reserv oförutsedda kostnader	7 375		0			0				0
Verksamhet i samverkan	15 880	0	17 031	-17	0	17 014	0	0	0	17 014
Räddningstjänst Dalamitt	13 650		14 700			14 700				14 700
Överförmyndare i samverkan ÖIS	1 050		1 071			1 071				1 071
Upphandling GNU	1 180		1 260	-17		1 243				1 243
Samhällsbyggnadsnämnd	48 425	-1 000	49 676		-706	48 970	-1 500			47 470
Miljö- och byggnämnd	4 990	-200	4 890		-60	4 830				4 830
Kulturnämnd	17 810	-400	18 855	-270	-235	18 350	-600			17 750
Barn- och utbildningsnämnd	315 200	-6 000	331 056	-2 300	-3 956	324 800	-2 400			322 400
Socialnämnd	300 970	-6 000	320 626		-3 826	316 800	1 200			318 000
Revision	1 090	-20	1 092		-12	1 080				1 080
TOTAL	798 460	-15 000	838 531	3 253	-9 616	832 168	-5 800	0	0	826 368

Ks § 226 Revidering av kommunstyrelsens delegationsordning

KS2023/0373

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar fastställa delegationsordning för kommunstyrelsen daterad 2023-10-09 med undantag av punkten 10.4 besluta om utlämnande av registerutdrag.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens delegationsordning behöver regelbundet uppdateras och revideras. I denna revidering har bland annat en översyn av beloppsgränser och genomgång av delegation avseende inköp/upphandling gjorts. I övrigt har den anpassats efter nya förutsättningar samt redaktionella justeringar.

Ks § 227 Pensionspolicy

KS2023/0423

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Fastställa Pensionspolicyn daterad 2023-09-25. Policyn ersätter tidigare pensionspolicy (fastställd kommunfullmäktige 2021-04-29)
2. Beslut och skrivningar kring 80/80/100 modellen (beslut i kommunstyrelsen 2017-05-23) ersätts med Pensionspolicyn.

Ärendebeskrivning

Pensionspolicyn beskriver det Sätters kommun beslutar ska gälla i specifika pensionsfrågor.

Pensionspolicyn ska användas som en aktiv del i kommunens personalpolitik och omfattar alla medarbetare.

Kommunens mål är att åstadkomma en konsekvent och rättvis hantering av pensionsförmåner och andra förmåner som är knutna till ålder

Regler för pensionsförmåner för förtroendevalda politiker och hantering för löneväxling till pension finns i särskild bilaga till Pensionspolicyn.

Som en möjlighet vid revideringen har policyn också förtydligats och förenklats. Detta för att det ska ge alla medarbetare och förtroendevalda ett lättläst och översiktligt dokument.

Sätters kommun har ett avtal om samverkan med Falu kommun om lön- och pensionsadministration och policyn har tagits fram tillsammans med handläggare i Falun kring skrivningar i detta för att minska risker för felaktiga tolkningar.

Pensionspolicyn innehåller hantering av 80/80/100 modellen vilket är en möjlighet för medarbetare att från en viss ålder gå ner i arbetstid med fortsatt inbetald tjänstepension på samma nivå som innan.

Modellen 80/80/100 är en uppskattad möjlighet för många medarbetare och många har planerat för att använda denna möjlighet år innan det är aktuellt. Pensionsåldern har höjts men trots det är förslaget att kvarstå på 61 år för möjligheten att minska i arbetstid. Bedömningen är att möjligheten att kunna välja har en positiv effekt även om man inte använder det.

Ks § 227 forts

Det är en förmån som bidrar till en attraktiv arbetsgivare.

Behovet om att fler ska arbeta längre behöver också ge medarbetena förutsättningar att klara ett längre arbetsliv vilket modellen bidrar till. För året är kostnaden 55 000 kr för inbetalning av tjänstepension, i flera fall ersätt inte medarbetaren med någon annan på den procent som medarbetaren minskat i arbetstid

Ks § 228 Plan för tillsyn av arkivvården i Sätters kommunkoncern

KS2023/0413r

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar anta planen för tillsyn av arkivvården i Sätters kommunkoncern.

Ärendebeskrivning

Varje kommunal myndighet har ansvar för vården av sitt arkiv så länge arkivet inte har överlämnats till arkivmyndigheten. Arkivmyndigheten ska, enligt 7§ arkivlagen, regelbundet inspektera arkivvården hos de myndigheter som står under dess tillsyn, för att säkerställa att information av vikt kan bevaras för framtida generationer.

Kommunstyrelsen har delegerat tillsynsansvaret till kommunstyrelseförvaltningen. Sätters kommuns tillsynsplan anger hur arkivmyndigheten planerar att uppfylla sitt uppdrag enligt arkivlagen.

Återrapportering till kommunstyrelsen om genomförda tillsynsbesök sker årligen.

Beslutsunderlag

Arkivlag (1990:782) 7–8 §§

Förslag: Plan för tillsyn av arkivvården i Sätters kommun, 2023

Ks § 229 Aktuellt från kommundirektören

Beslut

Kommunstyrelsen tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Information om:

- Intranätet
- Kulturmiljöprogram
- Kretsloppsplan - utställning
- 6/10 Företagsfrukost/Landshövding på besök
- 8/10 SÄBO invigning
- Företagsbesök: S:t Eriks Cement Trollbo, Erlandsson Rökeri, LRF
- Besökt flera nämnder, chefsforum
- Kommunledning: praktik/handledarutbildning
- LGRS – Ledningsgrupp strategi: digitalisering

Ks § 230 Ungdomsledarstipendium 2023

KS2023/0410

Beslut

Kommunstyrelsen utser mottagare av Ungdomsledarstipendiet 2023 vilken offentliggörs i samband med utdelningen på kommunfullmäktiges sammanträde 30 november.

Bakgrund

Sätters kommuns ungdomsledarstipendium har instiftats för att kommunen en gång årligen ska ha möjlighet att på ett tydligt sätt visa sin uppskattning av en ungdomsledarinsats som bedöms vara så pass meriterande att en officiell belöning är befogad.

Stipendiet ska uppmuntra till fortsatt gott engagemang för ungdomar och deras fritid.

Beloppet är 10 000 SEK.

Ärendebeskrivning

Utse mottagare av 2023 års ungdomsledare. Fem förslag till priset har inkommit.

Ks § 231 Framtida användning av Fågelsången

KS2023/0255

Beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta godkänna framtagna utredning samt uppdra till Säterbostäder

1. Inleda en designdialog med kommunen med målet att ta fram en projektering och budget avseende verksamhetslokaler
2. Bistå kommunen med att säga upp de externa avtal som berörs i och samlokaliseringen av kommunens verksamheter
3. I dialog med kommunen identifiera annan plats där det kan uppföras seniorbostäder/bostäder riktade mot en äldre målgrupp.

Kommunstyrelsen beslutar att framtagna projektering och budget ska godkännas av kommunstyrelsen innan byggnation kan inledas

Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till Kommundirektören

1. Inventera och föreslå vilka verksamheter som kan samlokaliseras i det ombyggda Fågelsången
2. Med stöd av Näringslivskontoret föra dialog med privata fastighetsägare avseende framtida användning av de lokaler kommunen går ur

Ärendebeskrivning

Sedan uppdraget gavs till Säterbostäder har det skett mycket i Säter kommun såväl som i omvärlden. Bland annat har antal människor i behov av särskilt boende ökat. Utöver detta så världsekonomin kraftigt förändrats det senaste året vilket ställer krav på kommunen att se över alternativa arbetssätt & lösningar i olika frågor.

Utredningen som tagits fram visar potentiella vägval för Fågelsångens omvandling. Utifrån genomförd dialog och utvärdering mellan Sätters kommun och Säterbostäder ser förvaltningen vägvalet att omvandla Fågelsången till verksamhetslokaler som det bästa alternativet utifrån långsiktig koncernnytta.

Ks § 231 forts

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade KF § 70 2018-06-14

Uppdra till Säterbostäder att skyndsamt utreda framtida användning av Fågelsången avseende genomförande och huvudman.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade Au § 115 2023-05-16

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar uppdra till Kommundirektör att skyndsamt utreda framtida användning av Fågelsången avseende genomförande och huvudman.

Sedan uppdraget gavs har Säterbostäder undersökt olika alternativ avseende huvudman och genomförande. Dock har Säterbostäder, i dialog med kommunen, kommit till slutsatsen att den omvandling som bör ske av fastigheten bör skötas av bolaget. Det vill säga att Säterbostäder fortsatt bör vara huvudman. Vidare så har Säterbostäder, i dialog med kommunen, undersökt olika alternativ till genomförande. En slutsats som börjat utkristallisera sig i dialogen med kommunen är att Fågelsången är svårt, i nuvarande skick, att bygga om till seniorbostäder. Därför har Säterbostäder även börjat utreda andra alternativ såsom verksamhetslokaler.

Beslutsunderlag

Utredning Fågelsången
Analys externa lokaler

Delges

Nämnder och styrelser i Sätters kommun

Ks § 232 Höjning av VA-taxan

KS2023/0420

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

- Ändra författningstext i TAXA för Sätters kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning, i enlighet med förslaget.
- En höjning av anslutningsavgiften (§5.1 a & b samt 6.1 a & b) i TAXA för Sätters kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning från och med den 1 januari 2024.
- En höjning av bruksavgiften (samtliga parametrar i §14.1) i TAXA för Sätters kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning med 15% från och med den 1 januari 2024.
- För varje kalenderår därefter justera avgiftsbeloppen (avgiften i §14.1.) med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.
- Tillägg till samtliga paragrafer där taxan fastställs anges i belopp exklusive mervärdesskatt. I kolumnen ”med moms” anges det belopp som räknats fram avseende de skattesatser som gällde vid taxans införande.’

Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till kommundirektören ta fram förslag till för kommunen gemensam avgift för pappersfaktura.

Ärendebeskrivning

Den allmänna VA-verksamheten ska vara självfinansierande genom avgifter vilka regleras i VA-taxan. Som VA-huvudman är Samhällsbyggnadssektorn skyldig att se över VA- taxan så att den speglar de utgifter och inkomster som föreligger både för att bygga ut den allmänna VA- anläggningen och för att på ett säkert sätt sköta och underhålla den.

Sätters kommun har inte höjt anslutningsavgiften sedan 2016. Vid en jämförelse med grannar i Dalarna så ligger vi med 106 000 kr lägst, efter Borlänge med 140 000. Vid en nationell jämförelse ligger vi bland de 20 lägsta kommunerna. Antalet nyanslutningar i Säter har legat på ca 5 stycken per år under de senaste 5 åren. Merparten av anslutningarna har varit relativt billiga förtätningar i lättgrävd mark.

Ks § 232 forts

De får nyanslutningar som skett har givit VA-verksamheten en kostnadstäckning på ca 35- 80%. En kostnadstäckning på 100% för anslutningsavgiften är önskvärt, då nyanslutningar annars driver upp bruksavgiften på ett oskäligt sätt.

I samband med ökande antal exploateringar och de beslutade VA-utbyggnadsplaner finns behov av att höja anslutningsavgiften.

Enligt VA- planen tillkommer 16 nya VA- anslutningar (utöver exploateringar) per år fram till 2040. Förslaget innehåller en höjning av anslutningsavgift för samtliga tjänster Vatten, Spill och Dag med 76 %. Avgiften efter höjning hamnar på 187 000 kr. Under 2023 var den genomsnittliga anslutningsavgiften i Sverige 172 368 kr.

Den 1 jan 2023 höjdes bruksavgift med 10%, med kännedom om att detta inte täckte de ökade utgifterna under 2022, ännu mindre det släpande underskottet från 2019. Stigande energi-, transport och materialpriser har givit ett underskott på 2 584 000 kr i verksamheten.

För att balansera ökade utgifter föreslås en höjning av bruksavgiften med 15 % den 1 jan 2024.

För att undvika att nya underskott i en väldigt svängande världsmarknads föreslås en årlig indexreglering av VA- taxan.

Författningstexten i kommunens Va-taxa har fått en översyn och vissa ändringar föreslås för att ta hänsyn till företeelser som blivit mer vanliga sedan taxan infördes 2011, såsom sprinkler och komplementbyggnader för boende. Texten har också fått vissa förtydliganden såsom när tilläggsavgiften ska tillämpas.

Begreppet lägenhet har bytts mot bostadsenhet.

Det fullständiga förslaget till ändrad VA- taxa finns i Bilaga 1

Ks § 232 forts

Vid en höjning enligt förslaget ser anslutningsavgiften från 1 januari 2024, för bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet § 5.1 ut som följande

		Utan moms	Med moms
a)	En avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df,	om 104 000 kronor	om 130 000 kronor
b)	En avgift per m2 tomtyta	om 32,00 kronor	om 40,00 kronor
c)	En avgift per bostadsenhet	om 20 000 kronor	om 25 000 kronor
d)*	En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättas	om 9 600 kronor	om 12 000 kronor

Vid en höjning enligt förslaget ser anslutningsavgiften från 1 januari 2024, för annan fastighet § 6.1 ut som följande:

		Utan moms	Med moms
a)	En avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df,	om 96 000 kronor	om 120 000 kronor
b)	En avgift per m2 tomtyta	om 32,00 kronor	om 40,00 kronor
d)*	En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättas	om 9 600 kronor	om 12 000 kronor

Ks § 232 forts

Vid en höjning enligt förslaget ser bruksavgiften från 1 januari 2024, §14.1 ut som följande

		Utan moms	Med moms
a)	En fast avgift per år	Om 4 616 kronor	Om 5 771 kronor
b)	En avgift per m3 levererat vatten	Om 31 kronor	Om 38 kronor
c)	En avgift per bostadsenhet (250 m2) och år	Om 1 538 kronor	Om 1 921 kronor
d)	En avgift för varje påbörjat 100-tal m2 tomtyta och år för annan fastighet	Om 1 328 kronor	Om 1 655 kronor

Ks § 233 Initiativrätt om inaktiva detaljplaner

KS2023/0156

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar avslå förslaget om att kommunen ska handlägga ändringar av detaljplaner enligt vad som föreslår i initiativet.

Förslag till beslut på sammanträdet

Arbetsutskottets förslag att avslå förslaget om att kommunen ska handlägga ändringar av detaljplaner enligt vad som föreslår i initiativet.

Christer Eriksson (M) yrkar bifall till förslaget att kommunen ska handlägga ändringar av detaljplaner enligt förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra varvid han finner att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag att avslå förslaget att kommunen ska handlägga ändringar av detaljplaner enligt förslag.

Omröstning begärs och genomförs. 11 ledamöter är röstberättigade.

Följande beslutsgång godkänns för omröstning

Ja-röst om bifall arbetsutskottets förslag att avslå förslaget

Nej-röst till Christer Erikssons (M) förslag att bifalla förslaget.

Sune Hemmingsson (C)	Ja
Stefan Dangardt (L)	Avstår
Annika Karlsson (S)	Ja
Helena Andersson (S)	Ja
Roger Siljeholm (M)	Nej
Christer Eriksson (M)	Nej
Roger Carlsson (SD)	Nej
Karin Frejd (C)	Ja
Daniel Ericgörs (KD)	Ja
Göran Johansson (V)	Ja
Mats Nilsson (S)	Ja

Med 7 ja-röster och 3 nej-röster har kommunstyrelsen beslutat enligt arbetsutskottets förslag att avslå förslaget. En ledamot avstår.

Ks § 233 forts

Ärendebeskrivning

Kommunens ansvar för detaljplanering styrs av Plan och Bygglagen och kommunen har planmonopol. Det betyder att kommunen alltid beslutar i ärenden som rör detaljplanering, oavsett vem som tar fram planen. Om en privatperson, eller företag, vill ta fram eller ändra en detaljplan sker det i samarbete med kommunen, lämpligen genom att ett planavtal tecknas. Kostnaderna för planarbetet bärs av den som önskar ändra detaljplanen.

Kommunens verksamhet vilar på många principer utifrån bland annat Kommunallagen. Två viktiga principer i sammanhanget är likställighetsprincipen och att kommunen inte får ge stöd till enskilda företag. Likställighetsprincipen innebär att kommunen inte får särbehandla vissa kommunmedlemmar eller vissa grupper av kommunmedlemmar annat än på sakliga grunder. Kommunen har heller inte rätt att ge stöd till enskilda näringsidkare men får däremot vidta åtgärder för att rent allmänt främja näringslivet.

Au § 192 forts

Förslagsställaren påtalar att det i Säter finns många detaljplaner där genomförandetiden gått ut. Det innebär dock inte att detaljplanen upphör att gälla utan är fortfarande juridiskt bindande. Däremot kan planens bestämmelser tolkas i något vidare bemärkelse. En tolkning som strider mot planen får därför inte göras utan det handlar snarare om att åtgärder som kan anses komplettera planen kan göras.

I förslaget från Moderaterna framförs många synpunkter kring vilka förutsättningar lagen idag ger. Här konstateras att Säter kommun ej kan ändra lagstiftningen utan har att följa den praxis som finns. Frågorna om ändrad lagstiftning lämnas därför utan vidare behandling.

Förvaltningens rekommendation

Förvaltningen har tolkat skrivelsen som att förslagsställaren vill att kommunen per automatik ser en detaljplan som inaktuell när genomförandetiden gått ut, och att kommunen då ska ta initiativ till att ändra planens innebörd så att den stämmer överens med den verksamhet som bedrivs på platsen.

Ks § 233 forts

Att per automatik se en detaljplan vars genomförandetid gått ut som inaktuell kan föra med sig utmaningar. Hur ska exempelvis en detaljplan där verksamheten på platsen fortfarande går i linje med detaljplanen bedömas, ska den också ses som inaktuell och omprövas? Vidare går det att fundera kring hur vi ska hantera en situation där vissa sakägare gynnas av en omprövning medan andra lider skada av den?

Förvaltningen ser att frågan om en detaljplans aktualitet behöver bedömas från fall till fall. En detaljplan reglerar ofta ett större område där mark kan upplåtas för många ändamål. Planen tas alltså fram med ett allmänt syfte. Om ett enskilt intresse senare ligger till grund för att planen ska ändras anser Förvaltningen att finansieringen också ska vara enskild. Det vill säga i linje med hur kommunen arbetar idag. Skulle hela planen behöva ändras eller upphävas, ur ett allmänt perspektiv, kan kommunen ta initiativ till ett sådant förfarande. Det som är avgörande för kommunens agerande är alltså huruvida det finns ett allmänt intresse eller ej.

Ett mer omfattande arbete med att ompröva äldre detaljplaner är också resurskrävande. Att upphäva eller ändra en detaljplan ska i regel följa samma process som framtagandet av en ny detaljplan, men kan vara olika omfattande beroende på ett antal olika faktorer. I samtliga fall bör konsekvenserna för ändringen eller upphävandet utredas och kända sakägare ska ges möjlighet att lämna synpunkter. Såvida inte mer resurser tillförs verksamheten måste ett sådant arbete ställas i prioritet mot andra arbeten.

Au § 192 forts

Det faller sig naturligt att Förvaltningen tvingas prioritera mellan framtagandet av nya detaljplaner och att ompröva äldre. Prioriteringen ska förstås beslutas politiskt men Förvaltningen upplever att den politiska viljan är att få fram nya detaljplaner för bostäder, verksamheter m.m.

I skrivelsen framförs även ett förslag att Kommunen inför planavgift. Frågan utreddes 2018 och ett förslag till kompletterad Plan oh bygglovstaxa togs fram där planavgift ingick. Ärendet återremitterades av Kommunstyrelsen den 2018-11-27. Frågan har inte utretts vidare sen dess.

Mot bakgrund av ovanstående rekommenderar Förvaltningen att skrivelsens förslag om att ompröva detaljplaner bör avslås. Förslaget om plantaxa kan bifallas då det finns ett förslag framtaget som kan beredas för beslut.

Ks § 233 forts

Bakgrund

Via initiativrätt har Moderaterna, Christer Eriksson, väckt ett ärende om inaktiva detaljplaner i Kommunstyrelsen. Arbetsutskottet har uppdragit kommundirektör att utreda ärendet.

I förslaget med dess komplettering framförs förslag om att kommunen ska se detaljplaner vars genomförandetid gått ut som inaktuella och därmed ompröva dessa utifrån rådande förutsättningar. Vidare framförs att kommunen bör införa plantaxa.

Ks § 234 Avbrytande/upsägning av avtal

KS2022/0223

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar säga upp avtal angående uppförande av en Förskola på fastigheten Skönvik 1:6 och avtal om byggande av bostäder vid Skönvik i Sätters kommun.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Kommunen och Samhäll Säter AB har 2022-08-18 tecknat ett Hyreskontrakt med 10 bilagor om förhyrning av lokal på fastigheten Skönvik 1:6 m fl i Sätters kommun.

Parterna har 2022-08-18 ingått ett avtal om byggande av bostäder vid Skönvik. Sätters kommun och Skanska Sverige AB har tecknat ett kontrakt avseende avrop från ramavtalet Förskolebyggnader 2018. Detta avtal har inte undertecknats av Samhäll Säter AB.

Styrgruppen har uppfattningen att det finns grund för kommunen att avbryta projektet och därmed säga upp ovan nämnda avtal eftersom kostnaden för byggnationen överstiger den i avtalet reglerade nivån. Kommunen hänvisar dels till Hyreskontraktets bilaga 1, punkt 17.1 (iii), dels till Hyreskontraktets punkt 17.2 och dels till Hyreskontraktets bilaga 2 punkt 4.3. Enligt nyss nämnda punkt 17.2 anges att om Hyreskontraktet upphör att gälla ska vardera part stå sina egna kostnader hänförliga till Hyresavtalet och ingen av parterna ska ha några anspråk mot den andre parten, av vad slag det vara må, på grund av att Hyresavtalet upphört. Enligt punkt 11.3 i Avtalet om byggande av bostäder vid Skönvik förfaller detta i och med att Hyreskontraktet upphör. Även här ska vardera parten bära sina egna kostnader.

Kommunen hade stora förhoppningar om byggande av en förskola och bostäder i Skönvik. Omvärldsfaktorer har dock påverkat kostnaden till för kommunen inte acceptabla nivåer. Detta beklagar kommunen. Kommunen hoppas dock att SBB/Samhäll Säter AB fortsätter sitt engagemang inom Skönviksområdet.

Ks § 235 Kostpolicy

KS2023/0233

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Anta Kostpolicy daterad 2023-10-11 med ändringen under 5.5 ska ”miljö” läggas till.
2. Kostpolicyn ersätter Livsmedelsstrategi för Sätters kommun” antagen av kommunfullmäktige 2013-01-31, § 5.

Karin Frejd yrkar att under punkten 5.5 ska ”miljö” läggas till. Meningens lydelse blir då: ”Genom måltidernas innehåll ska matgästerna få möjlighet att lära sig vilken mat som är bra för *miljö*, hälsan och klimatet ”

Kommunstyrelsens ledamöter enas om tilläggsyrkandet.

Ärendebeskrivning

Med hänvisning till att samtliga nämnder i sina yttrande ställer sig bakom förslaget till kostpolicy föreslår sektorn att Kostpolicyn antas.

Yttranden

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar yttra sig enligt ställt förslag.
Samhällsbyggnadsnämnden anser det framtagna förslaget till kostpolicy vara heltäckande och framåtsyftande Sbn § 95

Kulturnämnden har inga synpunkter på den framtagna kostpolicyn Kn § 70

Socialnämnden antar yttrandet som sitt eget och föreslår kommunfullmäktige att anta den föreslagna kostpolicyn. Sn § 103

Barn- och utbildningsnämnden antar tjänsteutlåtandet som sitt eget och föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott anta den föreslagna kostpolicyn. BUN § 65

Bakgrund

Kommundirektören har uppdragit samhällsbyggnadssektorn och kostenheten att se över samtliga dokument på nationell, läns och lokal nivå som styr eller inverkar på mat och måltider, för att sammanställa dessa till en kostpolicy som ska vara ett kommungemensamt styrdokument.

Ks § 235 forts

Kostpolicyn ska utgöra en grund för verksamhetsspecifika riktlinjer vilka alla ska följa den vision och målsättning som dokumentet utgör.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2023-05-16 KSAU § 131 remittera förslaget till kostpolicy till barn och utbildningsnämnden, kulturnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och socialnämnden för yttrande. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast 2023-09-30.

Beslutsunderlag

Yttrande från barn och utbildningsnämnden, socialnämnden, kulturnämnden och samhällsbyggnadsnämnd.

Ks § 236 Svar på medborgarförslag om skyltning och att kommunen tar över den del av vägen nedanför Skedvigården

KS2023/0210

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta avslå medborgarförslaget.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om att kommunen tar över ansvaret för en del av vägen nedanför Skedvigården lämnades in till kommunfullmäktiges sammanträde 2023-04-27 av Jan Lövblad, styrelsen för Stora Skedvi Hembygdsförening. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2023-05-16 remittera medborgarförslaget till samhällsbyggnadsnämnden för yttrande.

Medborgarens förslag

”Hembygdsgården är idag ansluten till det kommunala vägnätet via en privat väg. Den privata vägen börjar nedanför anslutningen till Skedvigården. Vårt önskemål är att kommunen tar över det fulla ansvaret för del av Prästgårdsvägen och Bernthagesväg in mot Hembygdsgården. Folk utifrån klagar på att det är svårt att hitta oss på grund av dålig skyltning. Det blir nästa önskemål om hjälp från kommunen med en tydligare information om var vi finns.”

Yttrande från samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden anser att vägarna är viktiga förbindelsevägar för bygden. I dagsläget finns dock ingen möjlighet till utökat åtagande av skötsel av de vägar medborgaren föreslår. Vägarna föreslås att utredas gällande ett eventuellt övertagande i framtiden.

Skyltning till hembygdsgården hänvisas till Trafikverket som är väghållare på Landavägen.

Ks § 237 Redovisning av obesvarade medborgarförslag

KS2023/0401

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta godkänna redovisningen samt att medborgarförslagen ligger kvar för beredning.

Ärendebeskrivning:

Enligt kommunfullmäktige arbetsordning, 31 §, ska kommunstyrelsen två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska ske på fullmäktiges ordinarie sammanträde i april och oktober.

Följande medborgarförslag har inte beretts färdigt

Medborgarförslag om att tillåta förbeställning och köp av mat från Skedvigården, KS2023/0077

Medborgarförslag om att bibehålla och utveckla en träffpunkt för de med hemtjänst i eget boende, genom att tillåta förbeställning och köp av mat från kommunen lämnades s in till kommunfullmäktiges sammanträde 2023-02-23 av Ulf Thorsell, Per-Åke Roslund och Bo Söderlund. Kommunfullmäktige beslutade hänskjuta förslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2023-03-21 remittera medborgarförslaget till socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden för yttrande. Yttranden inkom från de båda nämnderna och förslaget behandlades på kommunfullmäktiges sammanträde 2023-09-28 där kommunfullmäktige beslutade återremittera medborgarförslaget för att göra en utvärdering vilka vinster man kan göra gällande de äldres välmående och även redovisa vilka kostnader och organisationsförändringar som behövs om detta införs i alla kommundelar.

Ks § 237 forts

Medborgarförslag – cykelvägar från Gustafs till St Skedvi, Borlänge och Säter via Solvarbo, KS2023/0321

Medborgarförslag om cykelvägar från Gustafs till Stora Skedvi, Borlänge och Säter via Solvarbo lämnades in till kommunfullmäktiges sammanträde 2023-09-28 av Johanna Barck, Gustafs m fl. Kommunfullmäktige beslutade hänskjuta förslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Medborgarförslag – bygga lägenheter i Solvarbo, KS2023/0322

Medborgarförslag att bygga lägenheter i Gustafs lämnades in till kommunfullmäktiges sammanträde 2023-09-28 av Ulla Hellqvist, Gustafs. Kommunfullmäktige beslutade hänskjuta förslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Medborgarförslag – styra upp korsningen Grängsgatan /Vasagatan/Salutorget, KS2023/0338

Medborgarförslag om att styra upp korsningen Grängsgatan/Vasagatan/Salutorget lämnades in till kommunfullmäktiges sammanträde 2023-09-28 av Torbjörn Eriksson. Kommunfullmäktige beslutade hänskjuta förslaget till samhällsbyggnadsnämnden för beslut.

Medborgarförslag – åtgärda lekplatsen vid Magasinvägen i Enbacka, KS2023/353

Medborgarförslag om att åtgärda lekplatsen vid Magasinvägen i Enbacka lämnades in till kommunfullmäktiges sammanträde 2023-09-28 av Margareta Kock. Kommunfullmäktige beslutade hänskjuta förslaget till samhällsbyggnadsnämnden för beslut.

Medborgarförslag – tillgång till toaletter i centralorten, KS2023/355

Ett medborgarförslag om att tillgång till toaletter i centralorten lämnas in till kommunfullmäktiges sammanträde 2023-09-28 av Sig Eklöf. Kommunfullmäktige beslutade hänskjuta förslaget till samhällsbyggnadsnämnden för beslut.

Ks § 238 Deltagande i Järvaveckan och Almedalsveckan

KS2023/0363

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ambition är att inte delta på Almedalsveckan under de år när Sätters kommun har en ansträngd ekonomi. Sätters kommun har aldrig deltagit i Järvaveckan och tänker inte delta under åren då kommunen har en ansträngd ekonomi.

Ärendebeskrivning

Ett initiativ har lämnats in av Christer Eriksson (M) med följande Beslut att politiker eller tjänsteman inte ska delta på Järvaveckan och/eller Almedalsveckan, med motivering att kommunen har ansträngd ekonomi.

Sätters kommun har aldrig deltagit på Järvaveckan. 2023 valde Sätters kommun att inte delta på Almedalsveckan utifrån det ekonomiska läget. Kommunen har en fortsatt ansträngd ekonomi under 2024 och det innebär att kommunens politiker och tjänstepersoner bör avstå från att delta på Almedalsveckan 2024.

Almedalsveckan är en mötesplats med kunskapshöjande seminarier för politiker och tjänstepersoner och den möjligheten att delta framöver bör omprövas utifrån ekonomi och kommunens behov av kunskap.

Bakgrund

Falun Borlänge-regionen AB (FBR) är ett kommunalt utvecklingsbolag som ägs av Borlänge, Falun, Gagnef och Sätters kommuner. Bolaget ska, inom ägarkommunerna, arbeta med näringslivs- och regional utveckling för ökad attraktionskraft genom att driva projekt och verksamheter som ligger i linje med ägarkommunernas prioriterade utvecklingsområden samt på uppdrag tillhandahålla tjänster för utredningar och kommungemensamma aktiviteter.

Almedalen har varit en kommungemensam aktivitet som ordnats av FBR med boende, resa samt arrangerat lokal för möten och föredrag. 2022 hade FBR ett seminarium med Infram (Infrastruktur för framtiden). Det har varit olika antal deltagare från de fyra kommunerna oftast både politiker och tjänsteperson.

Ks § 238 forts

Kostnaden har fördelats utifrån antal deltagare per kommun. 2023 deltog två kommuner från FBR, Säter var inte med och hade ingen kostnad.

Delges

Christer Eriksson (M)

Ks § 239 Inbjudan till kurser och konferenser

Inbjudningar

Inbjudan från Sveriges kommuner och regioners (SKR) politikerkonferens om kommunal räddningstjänst 2023, den 7-8 december i Stockholm.

Inbjudan från SKR till Besöksnäring på agendan 2030, den 6 december i Stockholm.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor inbjuder till konferensen "Våld, förtryck och heder – tidiga insatser för en trygg fritid" den 11 december 2023 i Stockholm.

Inbjudan från Naturvårdsverket till webinarium Hållbar plastanvändning – en av lösningarna på (flera) stora samhällsutmaningar, digitalt den 22 november.

Ks § 240 Anmälan delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av delegationsbesluten.

Delegationsbeslut

KS2023/0051-33

Återbesättningsprövning familjebehandlare 100%

KS2023/0051-34

Återbesättningsprövning socialsekreterare 100%

KS2023/0051-35

Återbesättningsprövning undersköterska 80-85%

KS2023/0051-36

Återbesättningsprövning undersköterska 80-85%

KS2023/0051-37

Återbesättningsprövning vårdbiträde 80-85%

KS2023/0051-39

Återbesättningsprövning undersköterska 80-85%

KS2023/0051-41

Återbesättningsprövning 2 undersköterskor hemtjänst 100%

KS2023/0051-42

Återbesättningsprövning 3 undersköterskor hemtjänst 100%

KS2023/0051-43

Återbesättningsprövning undersköterska hemtjänst 100%

Beslut om semesterväxling 2024

- KSP2022/0909-3
- KSP2022/0923-1
- KSP2022/0926-1
- KSP2022/0912-2
- KSP2022/0912-1
- KSP2022/0925-1

Ks § 240 forts

- KSP2023/0216-1
- KSP2022/0115-2
- KSP2022/0917-1
- KSP2022/0924-1
- KSP2023/0496-1
- KSP2022/0935-2
- KSP2022/0910-1
- KSP2022/0881-1
- KSP2022/0908-1
- KSP2022/0907-1
- KSP2022/0914-1
- KSP2022/0919-1
- KSP2022/0916-1

Beslut om förskjuten arbetstid

- KSP2022/0769-4
- KSP2022/0778-3

Ks § 241 Delgivningar

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av delgivningarna.

Delgivningar

KS2023/0408

Kommunalekonomisk utjämning för kommuner, preliminärt utfall, år 2024

KS2023/0407

Utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner, utjämningsåret 2024, preliminärt utfall.

KS2023/0404

Räddningstjänsten Dala Mitt säger upp avtalet avseende brandvattenposter.

KS2023/0403

Regionens hemställan till Finansdepartementet om ändring av länsvisa skattesatsen (färdtjänst och riksfärdtjänst)

Protokoll från sammanträde med

- Hjälpmedelsnämnden, 2023-09-08
- Överförmyndare i samverkan 2023-09-25
- Dalabanans Intresseförening, 2023-09-18
- Gysams styrgruppsmöte 2023-09-22
- Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel, 2023-10-10
- Räddningstjänsten Dala Mitt förbundsdirektionen, 2023-10-19
- Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-10-17.
- Styrgrupp Förskola Skönvik, 2023-10-02.
- Personalutskottet 2023-10-17.
- Hjälpmedelsnämnden 2023-10-05
- Hjälpmedelsnämndens AU, 2023-10-19

Skrivelse från Fremia och Famna uppmanar kommunstyrelsen att, i budget 2024, räkna upp ersättningsarna till idéburna och andra fristående verksamheter som bedrivs på ert uppdrag, samt de bidrag som ni ger till civilsamhällets organisationer så att de speglar kostnadsläget.

Ks § 241 forts

Kopia på polisanmälan avseende:

- Skadegörelse Västra Långgatan.
- Stöld Jönshyttan
- Stöld Jönshyttan 3

Underrättelse om beslut till målsägande – förundersökningen läggs ner gällande försök till skadegörelse, Klockarskolan. 2023-08-23.

KS2018/0282-86

Dom i Nacka Tingsrätt 2023-09-26 - Antagande av detaljplan för bostadsområde Präst Källa i Sätters kommun har vunnit laga kraft.

Beslut från samhällsbyggnadsnämnden, 2023-09-27, § 134, förstudie för markanvisningstävling Ljusterns strand.